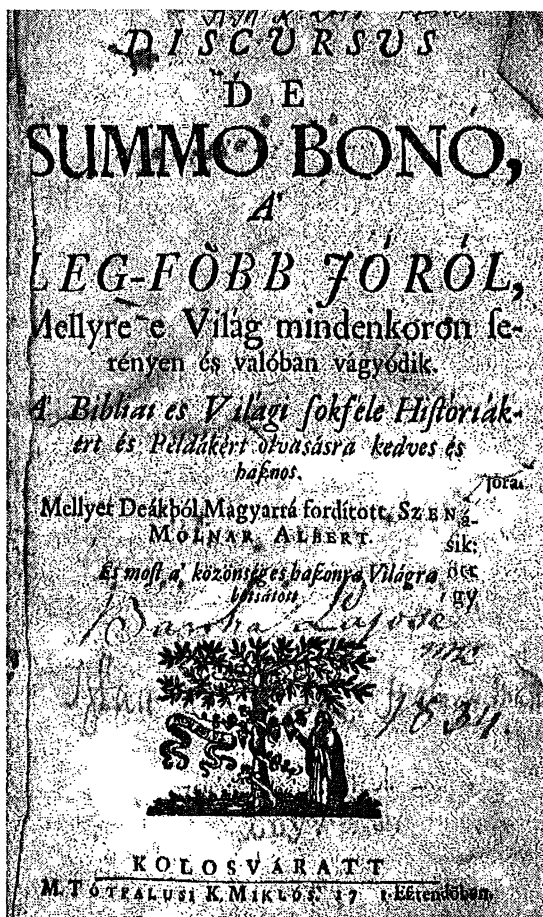

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református Egyházkerület folyóirata

Szenczi Molnár Albert

(Szenc, 1574 – Kolozsvár, 1634)

Hazai tanulmányok után 9 évig tanul külföldön. Nyugtalan lelke később is vándorlásra készíti. Ennek dacára hatalmas életművet hagy maga után. Jó gyakorlati érzékkel mindig arra vállalkozik, ami éppen a legszükségesebb egyházépítő munkánkban. Ez a fordítása előbb Lőcsén jelent meg 1630-ban. 1701-ben Misztótfalusi Kis Miklós adja ki újból Kolozsváron.

1999. Reformáció hava

X. évf. 10. sz.

Tartalom

Tanulmány

Claus Westermann: II. A próféták igehirdetése és Krisztus	463

Tanulószo

Ferencz Árpád: Igen és nem. 2Kor 1,18–22.....	466

Vasárnapi prédikációk

Id. Kun Árpád: A hét mennydörgés zsoltára. Zsoltárok 29,1–11	470
Andreas Lischke: A gazdagról és Lázárról. Lukács 16,19–31	473
Okos István: Mivel menjek eleibe az Úrnak? Mikeás 6,6–8	475
Pásztori Jenő: Krisztus vagy Béliál? 2Korinthus 6,14–18	477

Prédikációk reformáció ünnepére

Darányi Lajos: A reformáció ünnepének homiletikuma.....	481
Hegedűs József: Megújulás a fazekas házában. Jeremiás 18,1–6	481
Carola Twardella: Reformációra. Efézus 6,10–17	483

A Genezáret partján

Carl Eichorn: Tanítványok kerestetnek!.....	486

Gyülekezeti énekiskola

Berkesi Sándor: Mindig velem. 461. dicséret	487

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra

Pályi Anna: Barát a bajban. Lukács 10,33–37	488

Nőszövetségi bibliaóra

Barcza József: „Engem keressetek és éltek!” Ámós 5,4.....	489

Esketési prédikáció

Henter György: Örvendezz a te ifjúságod feleségének. Példabeszédek 5,15–801	490

Temetési prédikáció

Rác Sándor: A visszatérés. 1Mózes 3,19.....	492

Prédikáció jubileumi alkalomra

Bustya Dezső: Felfelé. Példabeszédek 15,24.....	493

Tanulmány

Claus Westermann

II. A próféták igehirdetése és Krisztus

1. Az ítéletes prófétaság viszonya Krisztushoz

A prófétaság jelentőségét Krisztus eljövele tekintetében sokáig csak abban látták, hogy a próféták ezt meghirdették: a Krisztusra vonatkozó, próféták által tolmácsolt ígéretnek kellett volna annak beteljesedését igazolnia, amit az Újszövetség hirdetett. Ha azonban a prófétaság jelentősége Krisztus eljövele tekintetében csak ennyiből állna, akkor semmi kapcsolata sem lehetne a próféták legfőbb feladatával: annak az ígéretnek a meghirdetésével, amelyet Isten tett népének. Ha van történeti és történetileg fölismerhető kapcsolat a prófétaság és Krisztus eljövele között, akkor ennek a próféták központi megbízatása felől fölismerhetőnek kell lennie. A kapcsolat abban áll, hogy a prófétaság megmagyarázza, hogyan jutottunk el a kezdet (Exodus) szabadításától Istennek Krisztusban való szabadító tetteig. Az imént a kettő közötti ellentétet konstatáltuk. Nos, nem felel meg a tényeknek az, hogy az Ószövetség felsorolja Isten számos szabadító tettet, amelyekben mindig materiális javak játszanak csak szerepet (ellenségtől való megszabadítás, országbírás, biztonságban lakozás), míg az Újszövetség – ezzel ellentétben – Isten olyan szabadító tetteről szólna, amely kizárólag lelki javakból áll. Láhattuk, hogy Isten szabadító tettei az Ószövetségben történeti mozgásban vannak – az Újszövetséghez vezető történeti mozgásban! A letelepedéstől kezdődően Izrael egzisztenciája állandó veszélyben forog, elsősorban nem politikai ellenség szorongatja; veszélyeztetettsége a Jahvétól, Izrael Istenétől való elpártolás. E veszedelem ellen léptek föl a próféták, ezért hirdették meg – megbízatásuknak megfelelően – az ítéletet. E tényből szükségszerűen következik az, hogy a próféták által meghirdetett ítélet bekövetkezése után a maradék számára a szabadítás már csak bűnbánattal együtt juthatott osztályrészül.

A próféták az ige közvetítői voltak, önmagukban erőtlének; egyetlen próféta sem kísérelte meg – közvetlenül vagy közvetett módon –, hogy hatalmat gyakoroljon. Igehirdetői tisztségükben („Wortamt“) vádat kellett emelniük népük ellen, és a vád alapján az ítélet eljövételét meghirdetniük. Hogy ellenállásba ütköztek, az nagyon is érthető. Egyetlen próféta sem ért el igehirdetésével átütő sikert, eredményt. Az ígét, amelyet hirdetniük kellett, honfitársaik elvetették. Ez az elutasítás alapozta meg szenvedésüket. Az ellenségeskedés okozta, az eredménytelenség fokozta szenvedésüket (Ézs 49,4). Az ítéletes prófétai üzenet és az abból sarjadó szenvedés összefüggései mutatnak Krisztus felé. Ott azonban, ahol a próféták igehirdetése látszólag hatástalanul hangzott el, az ítélet követeinek szenvedése jelentőséget nyert. A próféták sorában az utolsónak, Jeremiásnak szenvedése olyannyira kiemelkedik, hogy panasza (a 11–20. részben) részévé is lett igehirdetésének.

Az ige közvetítőjének panaszát továbbfejleszti az Úr Szolgája dalaiban, Deutero-Ézsaiás könyvében, és olyasmit hirdet, amire eddig az Ószövetségben nem volt példa: új egzisztencia lehetővé válását egyvalakinek engesztelő szenvedése által (Ézs 53). Titok marad, hogy múltbeli eseményről beszél-e, vagy jelenéről, avagy a jövőben bekövetkezendőről. A nép bűneinek eltörlése az Úr Szolgája által olyan eseményre mutat, amely az Ószövetségben egyértelműen rögzíthető. Ha az Újszövetségben ezt az Úr Szolgáját Jézusra nézve interpretálták, úgy ezzel olyat mondtak ki, ami egészen megfelelő mai, tudományos szöveggértelmezésünknek. Fennáll az egyezés az Úr Szolgájának egye-

dül szavakkal való munkássága, haláláig tartó szenvedése és Isten általi igazolása, halála ellenére vagy halálán át, és Jézus szenvedése, halála és feltámadása között: Jézus újszövetségi ábrázolása egyértelmű érintkezést mutat az Ószövetséggel. Ha a Kórus, akiért az Úr Szolgája szenvedett és meghalt, megvallja (Ézs 53), hogy Istennek ezt az új tettét kezdetben tévesen, Isten büntetéseként értelmezte (Ézs 53,4), akkor ebből kitűnik, hogy Isten népe gondolkodásának teljes átprogramozására van szükség.

Az Úr Szolgája dalai azonban nem Krisztusról szóló jóslat, valahol az Ószövetségben, hanem a fogság előtti próféta történetének végső pontja, és csak e történet összefüggéseiből érthető meg. Ezt az összefüggést az egyik dal (Ézs 49,1–6) kifejezetten jelzi is. A Szolga panasolja, hiába fáradozott azon, hogy Izraelt visszatérítse Istenhez. E panasz a fogság előtti ítéletes próféták látszólag hasztalan fáradozásaira utal. Az Úr Szolgája e próféták sorában tudja magát, még akkor is, ha ő más megbízatást kapott. E panasz ellenére Isten növeli, kiterjeszti földadatát: „népeknek is világosság adtalak!” (Ézs 49,6) – a Szolga szolgálata ezentúl nem korlátozódik Izraelre. Ez egyrészt megfelel annak a kevésbé figyelembe vett ténynek, hogy Deutero-Ézsaiás igehirdetésében, az Úr Szolgája dalain kívül is, hangot ad az Üdvnek Izraelen túl is elható voltára (Ézs 45,18–25), másrészt egyezik az Újszövetség üzenetével, miszerint Krisztus műve az egész emberiségre érvényes.

2. Az üdvpróféta kapcsolata Krisztussal

Az üdvpróféta felől nem tapasztalható ilyen egyértelmű kapcsolat Krisztus személyével és művével. A prófétai üdv meghirdetés általában olyan eseményt hirdet meg, amely kapcsolatos azzal a szituációval, amelyben a prófétai üzenet elhangzik. Ezért nem vonatkozhatik az Ézs 7,14 Immánuel-jövendölése („Egy fiatal nő áldott állapotban van, fiút fog szülni, és az Immánuel nevet adja neki”) Krisztus születésére. Amit Ézsaiás akkor meghirdetett, az a közelgő ellenséggel szemben való megőrzítetést jelentette. A gyermek születése volt az a jel, amelynek a meghirdetett eseményt igazolnia kellett.

Krisztusra halvány célzást azokban az üdvigékben találhatunk, amelyek valami újat, az ószövetségi történeten túl mutatót hirdetnek meg. Így pl. Ézsaiás ítéletes ígét mond a „csúfolódó férfiak” ellen, akik „uralkodnak e népen, aki Jeruzsálemben lakik”, és meghirdet egy jövőbeli, az eddigiektől eltérő isteni cselekvést (Ézs 28,14–22): „Ímé, Sionban egy követ tettem le, egy próbakövet, drága szegletkövet, erős alappal, aki benne hisz, az nem fut.” Az ítélet után az Istenhez és művéhez való tartozás a hiten fog alapulni, úgy, ahogy 1Pt 2,4–6-ban megfogalmazódik. – Jer 31,31–34 is túlmutat Isten és a régi Isten-népe történetén: Isten meghirdeti, hogy népével majd új szövetséget köt, amely egészen más lesz, mint volt az, amelyet Izrael megszegett. Bár nem minden teljesedett be Krisztussal, amit itt új szövetségként a próféta megjelölt, mégis azt mondhatjuk, hogy ez az új szövetségről szóló prófétai íge Krisztusra mutat. Ám egyik bibliai hely sem hirdeti meg közvetlenül Krisztus eljövételét.

Az eljövendő üdvről szóló fogság utáni leírások közül főként a Messiásra vonatkozó jövendöléseket kell említenünk – ezekről a királysággal kapcsolatban már szóltunk. Az Újszövetségben és a keresztyénség történetében azért tulajdonítottak ezeknek különleges jelentőséget, mert Jézus a Messiás méltóságjelzőt kapta, benne tehát beteljesedtek az üdvvidők királyára vonatkozó ígéretek. Ám az, amit ezek az ígéretek tartalmaznak, csak kevés kapcsolatban áll Krisztussal; az üdvvidők királyáról a próféciák nem mondták, kevés szenvedni fog, és bűnbocsánat általi üdvről sem esett vele kapcsolatban szó. A Deutero-Ézsaiás könyvébe foglalt Úr Szolgája dalok sokkal világosabban mutatnak a Názáreti Jézusra, mint az összes messiási ígélet.

Az üdvprófétaság Krisztussal való kapcsolatának súlypontja az ígéretek egészének a történetében rejlik, és nem egyes ígékben, amelyek vagy Krisztusra mutatnak, vagy sem. Az ószövetségi ígéretek útjára kell figyelnünk, amely az ósatyákkal kezdődik, a prófétai üdvigékben (ismertekben és ismeretlenekben) folytatódik, hangzik a fogság alatt is, a fogság után is. Így értelmezve a sokréttű, gazdag tartalmú üdvigék sora: út a jövőbe, amelyen járva Isten jóságának és hűségének ajándékait várhatjuk. Az Ószövetség ígéreteinek útját végigjárva tudnunk kell, hogy a másik utat, az ítéletes ige, azaz ítéletes prófétaság útját egy ponton metszeni fogjuk: Deutero-Ézsaiás prófécijánál, aki üdvproféta, de akit csak az őt megelőző ítéletes prófétaság felől lehet megérteni.

Isten szabadító tetteinek történetében három lépcső különböztethető meg: szabadítás a kezdetben, a szenvedők iránti könyörületből; szabadítás a babiloni fogságból a bűnbocsánat alapján, tekintettel az elpártolás megelőző történetére; szabadítás a bűnből és halálból Krisztus halála által, ami az új Isten népe történetét vezet be és az egész emberiségre vonatkozik. Már akkor, amikor Izraelt a babiloni fogságból megszabadította, leválasztotta Isten szabadító tetteről a politikai hatalmat: Izrael megszabadult, de államhatalmát nem nyerte vissza. Csak e három lépcsőben ábrázolható, amit a Biblia Istenről, a Szabadítóról mond. Krisztusnak mint Szabadítónak az üzenete azon nyugszik, amit az Ószövetség Istenről mint szabadítóról mond. Amit az Újszövetség Krisztus művéről – bűnből és halálból való szabadításáról – mond, érthetetlen lenne a testi mivoltában való megszabadítás tapasztalata nélkül. Nem lenne bizonyágtétel Krisztusról (aki a bűnből és halálból szabadított meg), ha nem léteznék az életveszélyből kimentettek hálája és köszönete. Ezért marad meg az Újszövetségben is Isten a halálos fizikai veszedelemből megszabadító Úr – úgy, amint erről az evangéliumok számot adnak, és ezért vannak a keresztyénségben emberek (miként erről énekeskönyveink tanúskodnak), akik a halálos veszedelemből való megszabadításért mondanak köszönetet s adnak hálát.

(Részlet a szerző *Az Ószövetség teológiájának vázlata* c. könyvéből.)

Tanulószo

Ferencz Árpád
Magyarbikal

Igen és nem

(Exegézis és prédikációvázlat a 2Kor 1,18–22-höz)

I. Exegézis

1.1. Általános megjegyzések a 2. Korinthusi levélhez

Korinthust Iulius Caesar építtette újjá i.e. 44-ben, miután i.e. 146-ban Mummius konzul hadjáratában elpusztult. Caesar a várost veteránokkal és letelepített foglyokkal népesítette be, s i.e. 27-ben Akhája provincia fővárosaként már helytartói székhely volt. A városnak a peloponészoszi szoros mindkét oldalán volt kikötője, és kedvező földrajzi helyzete folytán igen gyors fejlődésnek indult, az apostoli korban mintegy 700 000 lakosa lehetett. Korinthus vallási életét a szinkretizmus jellemezte, a korabeli világban pedig erkölcstelenségéről volt közismert.

A 2. Korinthusi levél egyike azon páli leveleknek, amelyeknek hitelességét a tübingeni iskola néhány szélsőséges képviselőjétől eltekintve senki nem vonja kétségbe. Jóllehet a levél stílusa nem teljesen egységes, de ez megmagyarázható a „zilált háttérrel” (Budai 52.), illetve azzal, hogy a levél tulajdonképpen azokra a támadásokra válaszol, amelyek Pál apostolságának hitelességét vonják kétségbe. Az Apostolok Cselekedetei alapján nem lehet teljes hitelességgel ellenőrizni a két korinthusi levél megírása között eltelt időszak eseményeit. Ezeket az eseményeket a következőképpen foglalhatjuk röviden össze:

Pált súlyosan megsértették a korinthusi gyülekezetben (lásd 7,12, 2,5 s köv.), sőt mi több, apostoli tekintélyét is kétségbe vonták (lásd 10,7, 13,3). Ennek következtében megszakította második korinthusi útját, visszatért Efézusba, onnan írta meg „könnyhullatással írt levelét” (2,4), melyet Titus vitt el a gyülekezetbe. Türelmetlenül várva a gyülekezet válaszát, Titus elé utazott Macedóniába, s örömmel vette tudomásul, hogy levele megfontolkozásra készítette a korinthusiakat, akik ki akarták őt engesztelni. Ez a hír annyira megörvendeztette Pált, hogy újra Korinthusba küldte Titust, ez alkalommal egy „békéltető levéllel”. A szövegkritikai álláspont szerint a levél nem egységes, hanem megkülönböztethetők a következő részek:

- a) megbékélő, engesztelő levél (1,3–2,13),
- b) apológia (2,14–6,13),
- c) szenvedélyes vitairat, „könnyhullatással írt levél” (10–13. részek),
- d) két gyűjtésről szóló rész (8. és 9. rész).

A kutatók véleménye szerint valószínűleg először az apológia keletkezett, majd a vitairat, végül az engesztelő, megbékéltető levél. Az egyházatyák közül Irenaeus, Alexandriai Kelemen és Tertullianus idézi a levelet mint Pál levelét, de hitelességét Marcion sem vonja kétségbe. Római Kelemen és Polykarpus a szerző említése nélkül idéz a levélből. Mai álláspont szerint a levél 54 és 56 között keletkezett valamelyik macedóniai gyülekezetben. A levél háttérével kapcsolatosan tisztázni kell még az ellenfelek kérdését. Itt nem olyan ellenfelekről van szó, akik a gyülekezetből kerültek ki, hanem olyanokról, akik külső támogatással érkeztek a gyülekezetbe. A kutatók szerint szó lehet itt a judaistákról (11,22), esetleg a hellenizmus isteni férfairól (12. rész), de lehetnek ezek az ellenfelek az első levélben említett pneumatikusok is (1Kor 1,4–12).

1.2. A 2Kor 1,18–22 tartalma

Pál a vádakra válaszolva felhívja ellenfelei és a gyülekezet figyelmét Istennek az ígéreteire. Egy látszólag személyes támadásra válaszolva, az apostol teológiailag érvel, rámutatva arra, hogy apostolsága éppen azért lehet megbízható bizonyágtétel, mert Istennek egyértelmű ígéretén és kijelentésén alapul. Szilvánusszal és Timóteussal együtt Pál csak azt hirdette Korinthusban, amit Isten Jézus Krisztusban a világ számára nyilvánvalóvá tett.

1.3. A szövegről

Nyelvtani és szövegkritikai szempontból a textus nem támaszt különösebb nehézségeket. Úgy tűnik, hogy a fennmaradt különböző változatok egymással lényegileg megegyeznek. Az igehirdetőnek döntenie kell, hogy a magyar fordítások közül melyik változatot fogadja el.

A 18. verset Károli és az új fordítás különbözőképpen fordítja.

Károli: „De hú az Isten....” – hasonlóképpen fordít a Vulgata és az angol King James version is.

Új fordítás: „Isten a tanúm...” – így fordít Luther és az új német fordítás is, a Gute Nachricht Bibel.

A görög szöveg pisztosz kifejezése Varga Zsigmond szerint annyit jelent, mint hú, megbízható, biztos, kétségtelen, igazi, bizakodó, bízó, hívő. Varga nem említi előfordulási helyként a 2Kor 1,18-at. Ezzel szemben Bauer megemlíti ezt az igehelyet, és rámutat arra, hogy itt Pál Istenről úgy beszél, mint akiben tökéletesen meg lehet bízni. Ugyanő arra is figyelmeztet, hogy a kifejezés Pál munkatársainak kitüntető címe is volt (vö. 1Kor 4,17, 7,25; Ef 6,21, illetve Kol 4,7-et). Világos tehát, hogy az apostol küldetését legitimálандó hivatkozik a feltétlenül hűséges és megbízható Istenre. Ezért használ Isten tulajdonságának megjelölésére olyan kifejezést, amellyel a feltétlenül megbízható embert nevezték meg a korabeli világban. Ebbe a gondolatmenetbe illik bele az is, hogy a 21. és 22. versek terminológiája a korabeli kereskedelmi életből vett kifejezéseket használ Isten ígéreteinek valóságát és megbízhatóságát alátámasztandó (bebajóó – megerősíteni; szfragidzó – elpeccsételni, hitelesíteni; ho arabbón – zálog).

Bár szó szerinti értelemben kétségtelenül a Károli-fordítás áll közelebb az eredeti szöveghez, de értelmét tekintve ajánlatosabb az új fordítás szövegét alapul venni. Az alábbi prédikációvázlat az új fordítás szövegéből indul ki.

1.4. Rendszeres teológiai kitekintés

A bibliai rész felveti Isten szavának és a kijelentésnek egymáshoz való viszonyát. Ilyen értelemben foglalkozott a textussal Kálvin és Zwingli, illetve az újabb korban Gerhard Ebeling.

Századunk egyik legnagyobb dogmatikusa, Karl Barth az isteni tökéletességeknél szól erről a textusról részletesen, az Egyházi dogmatika II/1 kötetében. Kiemeli, hogy Pál a hűséges Isten tanúként hívja fel, hogy saját igehirdetése nem igen és nem, hanem egy „hűséges s ilyenformán egyszerű beszéd”. Egyszerű ez a beszéd, mert Isten egyszerűsége nyilvánul meg abban, hogy ő újra és újra, szóban és tettben önmagát jelenti ki, ilyenformán saját identitását határozza meg ígéreteinek és azok beteljesedésének ismétlődésében és egységében: Az egyház és Izrael, evangélium és törvény látszólagos ellentmondásai mögött meg kell látni azt az egységet és egyszerűséget, amely a Jézus Krisztusban történt isteni kijelentésen alapul. A fenti értelemben egy, egyszerű és egyedülálló Isten Barth szerint mindenütt jelenvaló. A 2Kor 1,18–22-re alapozva Barth meg-

állapítja, hogy a hit nem más, mint ennek „az Istennek a hűségébe vetett bizalom” (KD II/1. 518.).

II. A textus meditatív megközelítése

„*Végső soron minden nagyon egyszerű, / oly egyszerű, mint egy / kézben tartott lap, / oly egyszerű, / mint egy / gyermeki nevetés*” (Jean Gebser).

Feltétlenül igent mondani, ez a karácsony titka. Ez a „HÁ-k” és „DE-k” világába s a „LEHET-ek” egyházába belekiáltott igen. Ezzel Isten olyasmit tesz, amit semmilyen társadalom, de még a házastársak sem tesznek meg egymás között, IGEN-t mond NEM nélkül. Ez az isteni IGEN újra és újra meghallgatást kér az idők folyamán. Jól tudjuk, egy segítő szó megvilágosíthatja a földet. Isten kimondta a maga szavát, s most a mi Ámenünkre vár, a mi válaszukra, melynek környezetünkben meg kell látsania. (Szabadon Eberhard Jüngel után.)

„*Istenem, Istenem, Istenem... / Hogy zakatol a megbomlott malom! / Az Isten neve: óriás malomkő, / Benne a világzúzó-hatalom. / Csak jár, csak jár, örülten öröli / Hulló hóvá az élet rongyait... / Ó szent és szabadító örület: / A legnagyobbra mégis megtanít*” (Reményik Sándor: Istenem).

„*In hoc signo: e jelben győzni fogsz; / In hoc signo: a kereszt ez a jel; / In hoc signo: a kereszt, mely lesújt, / És a kereszt, mely mindig fölemel*” (Reményik Sándor: In hoc signo...)

III. Prédikációvázlat

Bevezető

- a helyzet ismertetése
- az evangélium hitelességének kétségbe vonása
- Pál figyelmeztet: Isten az egyértelmű beszéd Istene

I. 18–19. versek

- Emberi kapcsolataink mindig kétértelműek, a hétköznapi életben ritka az egyértelmű viszony, beszéd, tett.
- Megtanultunk együtt élni a kétértelműségekkel – a mi igenünk nagyon sokszor tartalmaz egy rejtett NEM-et.
- A rejtett Nem oka lehet:
  - az egyértelműség kötelez,
  - az egyértelműség felelősségre vonhatóvá tesz,
  - az egyértelműség bepillantást enged életünkbe s ezzel ki leszünk szolgáltatva másoknak
- félünk az egyértelmű vállalásoktól, mert nem vagyunk biztosak magunkban.
- A bizonytalan ember hite is csak bizonytalan lehet – lásd a korinthusi példát.

II. 20–22. versek

- Isten feltétlen IGEN-e a mi ember létünkre vonatkozik.
- Ez a feltétlen Igen megkönnyíti elfogadni a nemeket az életben.
- Isten a Jézus Krisztusban nyilvánvalóvá lett IGEN-ben lekötötte magát, sebezhetővé vált saját akaratóból.
- Isten megbízhatóságának bizonyítéka a bölcső és a kereszt közötti krisztusi életút.
- Isten igenlő szava rendezhetővé teszi a hétköznapi kétértelműségeit.
- A kiválasztás lehetőséget ad életünk és Istennel való viszonyunk rendezésére.

Irodalom

Barth, Karl: *Kirchliche Dogmatik*. München–Zürich, 1932-től

Bauer, Walter: *Griechisch–Deutsches Wörterbuch*. Berlin 1963

Bibliafordítások: Károli Gáspár, Új fordítás, King James Version, Luther Bibel, Gute Nachricht Bibel

Dr. Budai Gergely–Herczeg Pál: *Az Újszövetség története*. Bp, 1985. Jubileumi kommentár

Kiss Sándor: *Újszövetségi görög–magyar szómagyarázat*. Bp, 1990

Matthew, Henry: *A Commentary on Ne Whole Bible*. Iowa Falls, reprint é.n.

Dr. Varga, Zsigmond J.: *Újszövetségi görög–magyar szótár*. Bp. 1992

Igazmondás

Egy fiatal kereskedősegéd csalás miatt 3 évi börtönbüntetést szenvedett. Mikor kiszabadult, aggódva kérdezte a fogház lelkészétől: Mi lesz most belőlem? senki sem fog alkalmazni, ha múltamat megtudja. – A lelkész komolyan intette a fiatalembert, hogy minden körülmények között mindig csak az igazat mondja, mert Isten, aki egyedül segíthet rajta, gyűlöli a hazugságot. A fiatalember ezt – bár nehéz szívvvel – megígérte.

Mindjárt az első helyen, ahol állásért jelentkezett, kérték a bizonyítványait. Aztán jött a rettgett kérdés: Hol töltötte az utolsó 3 évet? – Szívdobogva felelte az ifjú: A börtönben. – Miért? – Csalásért! – És ezt ilyen bátran kimondja? Hát hogyan reméli, hogy ezek után én alkalmazhatom? – Megígértem a lelkipásztoromnak, hogy minden körülmények között igazat mondok. – És azt is megígérte, hogy ezentúl becsületes ember leszek? – Igen. – Akkor hát – felelt barátságosan a főnök –, ha az első ígétét megtartotta, remélem, hogy a másodikat is meg fogja tartani. – És azonnal munkába állította a fiatalembert. Nem is bánta még. De az ifjú se bánta meg soha, hogy igazat mert mondani.

Vasárnapi prédikációk

Id. Kun Árpád
Kolozsvár

A hét mennydörgés zsoltára

Alapige: Zsoltárok 29,1–11
Bibliaalvasás: Zsoltárok 148

A Zsoltárok Könyvének mind a százötven költeménye a világ vallásos irodalmának egyik legremekesebb alkotása. Ez a könyv az első sorától az utolsó soráig magasztos imádság dalba, énekbe foglalva. Az egyik az Isten dicsőségét hirdeti, egy másik az emberi szívnek Isten iránti háláját zengi a tőle ajándékba kapott földi és mennyei javakért. Más darabokban a bűnökről való őszinte vallástétel mély hangja rázza meg a szíveket. Továbbá kérés, esdeklés, könyörgés száll a magasba a mennyei Atya trónusa elé – meghallgatásra várva.

Habár az ószövetségi zsidó nép költőinek a lelkéből fakadtak ezek az imádságok, mégis minden keresztyén nép a magáénak is vallja. Úgy a múltban, mint a jelenben és a jövőben is.

Anyanyelvünkre a XVII. században Szenczi Molnár Albert fordította le. A francia Goudimel szerzette dallamokhoz igazodva dolgozta át a költeményeket. Zsoltárosunk hamvait a kolozsvári Házsongárdi temető földje takarja. Emlékét díszes kopjafa őrzi a jövő számára.

Ahányszor csak a Szentírást egyházi tudósaink kiadásra előkészítették, annyszor módosították a zsoltárok címeit. Ezért van az, hogy e mai zsoltárunkat mind a magyar, mind más nyelvű fordításokban más és más címekkel találjuk. E zsoltároknak ötféle címevel találkozunk: Dávid zsoltára, Isten dicsőítésére való serkentés, Isten dicsőítése a zivatarban, a hét mennydörgés zsoltára, Fenn és lenn.

Alapigénk szövege irodalmi szabályok szerint egy háromfelvonásos dráma szerkezetéhez hasonló. Az első két vers a dráma első felvonása. Színhelye a mennyek országa. A második felvonás hét jelenete (3–9a) az emberek által lakott földgolyónk. A harmadik felvonás egy jelenetben a menny és a föld lakóinak együttes örömmünepét zengi.

I.

Bár az Úr templomában vagyunk, mégis olyan ez, mintha színházi előadáson volnánk. Elsötétül a nézőtér. A színpad függőnye felgördül. A színpad a mennyország fényességében tündöklök. Kiolthatatlan mennyei tüzek lángolnak, fényességük vakít. Szemünk látása meghomályosodik. Aztán sötét gomolygó felhők szállnak, köd ereszkedik a mennyország Királyi trónusára, ahol Isten székel. Isten maga nem látható. Szava sem hallható, mert még nem szól. A mennyekből csodálatos énekhangok hallatszanak. „A fejedelmek fiait”, akik itt mint mennyei lények szerepelnek: angyalok énekkaraként töltik be az egek eget. Számuk tízezerszer tízezer és ezerszer ezer (Jel 5,11). Karban énekelnek. Az énekkari éneklésbe beleénekelnek az üdvözült lelkek seregei. A karéneket hárfák hangjai kísérik művészi előadásban. Az angyalok szent ékességben, menyegzői ruhában énekelnek. A megváltott üdvözült lelkeken fehér ruha díszelg.

Ez az ének, amit énekelnek, új ének (Jel 14,3). A mennyei király láthatatlan széke előtt az énekesek az Isten nevét dicsérik: áldás és dicsőség az Úr nevére, aki mindent de mindent oly bölcsen és szépen alkotott. Hálaadás és tisztesség fakad a menny lakóinak ajkáról a mindenható Isten felé, aki örökkévaló hatalmával nemcsak megteremtette a

mindenséget, hanem azt gondviselő szeretetével fenntartja és igazgatja. Övé az erő és a hatalom mindörökkön-örökké (Jel 7,12). Az angyalok kara ezt énekl: „Áldás és dicsőség és bölcsesség és hálaadás és tisztesség és hatalom és erő a mi Istenünknek mindörökkön-örökké. Ámen. Az énekelt hét áldást az Ámen végzi. Úgy legyen. Ámen, Ámen, Ámen.

A zsolttáros még serkenti is az énekkar tagjait, hogy éneklésük, dicséretük ne szűnjék meg soha ajkukon: „Adjátok az Úrnak neve tiszteletét, imádjátok az Urat szent ékességben. Az Isten kegyelmének az illata tölti be a mennyek országát. Hálaadó énekünk áthatja a szívünket (Ef 2,8–9). Az első felvonásnak vége. Legördül a függöny. Eltakarja a mennyek országát.

II.

A szerető Isten a földre tekint (Móz 6,5). Amit látott a földön, az haragra indította az Urat. Búsult haragjában mennydörgésszerű hangjával ítéletet és pusztulást hirdet a föld minden népe felett: Eltörlöm az embert, akit teremtettem, a földnek színéről: az embert, a barmot... mert bánom, hogy azokat teremtettem.

A második felvonás első jelenetében az Úr mennydörgő szavával parancsol a természet erőinek: vizeknek, hogy áraszák el a lakóföldeket. Isten eme ostorcsapását sokakon végigsuhogtatta. Ennek szem- és fültanúi lehettünk. Ez esztendőben a medárdi időszak, a monszunos időjárás következtében szinte naponként hazánk és a szomszédos határ menti lakosság körében igen sok eső, zápor és jégeső hullott s szélvihar dühöngött. A dombokról; hegyekről lefutó víztömegek igen megduzzasztották patakjainkat, folyóinkat, gátakat törve át, árvízként lepték el szántóföldjeinket, kaszálóinkat, a belsőségekben kertjeinket. Sok vidéken lakóházak omlottak össze. Az árvíz elől a sújtottak csak pusztá életüket tudták megmenteni. Ezrek és ezrek maradtak semmi nélkül egyik órától a másikra. Könnyes szemmel siratták életük folyamán szerzett javaikat és háziállataikat. Emberéletben is károk keletkeztek. Miért? Miért? A feleletet e gyötrő kérdésre Jób adja meg: Isten az ő szavával csodálatosan mennydörög, és nagy dolgokat cselekszik, úgy, hogy nem érthetjük (Jób 37,4). Nem tehetünk mást, az árvízkárosultakkal egyetemben meghajtjuk fejünket és Dániel prófétával szólunk: „az ő akarata szerint cselekszik ... a föld lakosai között és nincs, aki az ő kezét megfoghatná és ezt mondaná neki: Mít cselekedtél?” (4,32)

A második felvonás második jelenete tűnik elénk: „Az Úr szava erős, az Úr szava fenséges” (4. vers). Az Isten az ő erejével szabadon cselekedhetik az egész világgal és az emberekkel. Az erőtelenségben, a veszteségekben legyen súlyos is a kereszt, amit hordoznunk kell, de azokban az Istenbe vetett hitünk meg nem rendülhet, mert a szenvedések elhordozásában erőt kapnak az Istentől (Ézs 40,31). Ha a mennydörgések ágyúszerű hangja meg is rettentí az embert, tanuljuk meg, hogy a természeti csapások is az Isten fenségét hirdetik. A 36. számú egyházi énekünkben így teszünk vallást a mondotokról: „A mennydörgés rettenetes szava nagynak téged vall ... hirdeti, hogy hatalmad végtelen.” A 37. énekünkben Pósa Lajossal, aki az éneket szerezte, így teszünk bizonyosságot: „Erős vihar, kis gyenge szél, tenger, patak, hozzád beszél.” Hiába gomolyognak sötét fellegek az égbolton, és hiába hullanak pusztító záporokat, a fekete felhők felett mégis áldásosan süt a nap. „Sorsunk sötétlő árnya közt szent arca rejtezik” (260. ének). A harmadik jelenet (5. vers): Az Úr mennydörgő szavának lehelete szellé erősödik, ösztetöri az erdőt, sétaterek fáit. Ágait leszaggatja. Majd másokat tövestől tép ki a földből. Az Úr a viharos szeleket is a maga szolgálatába állíthatja: „Szelek szárnyán suhan” (Zsolt 104,4). A gyenge szellő áldásos hatású. Megtermékenyíti a növényzetet. „A szélvész vad ordítása, hirdetői nagy Isten, hogy hatalmad végtelen” (36. ének).

A hatodik vers, negyedik jelenet: „És ugrádoztatja azokat.” A hegyek tömege legyen a legkeményebb gránit is, de Isten azt is szétzúzhatja. Mennydörgő szavának a kősziklák sem állhatnak ellent. Úgy görögnek le a hegycsúcsokról a sziklatömbök ugrádozva a lejtőn, mint amikor a fiatal borjú örömeiben táncol, ugrál a legelőn. A föld-rengés mint fizikai jelenség mutatja, hogy mind az élő, mind az élettelen testek tehetetlenek Isten hatalmával szemben (Jób 9,5–6).

Az ötödik jelenetben Isten mennydörgő hangja a fellegek között tüzet, villámot bocsát a földre. Habár a villám ereje elektromosságot bocsát a földre, az világít is, nem csak gyújtogat. Villám cikázó fényességétől megretten az ember, a föld (Zsolt 97,32). Embert, állatot halálra sújthat, építményeket lobbanthat lángokra (Zsolt 11,6). A villámok pusztító hatásával szemben a villámlásnak van áldásos hatása is. Zivataros időben a villámlás a levegő nitrogéntartalmát fúrja be a föld mélyébe, termékennyé téve azt. Az ívvillámlást is Isten parancsszava hívja elő, hangos, mennydörgő szavával. Villámok cikázása közben gondolj az ézsaiási jövendölésre, ígéretre: Ha tűzben (villám) jársz, nem égsz meg (Ézs 43,1).

A 8. vers hatodik jelenetében az Úr hatalmasan zengő szava szélvihart kavar. Most a pusztákra homokszivatag önti ki búsulásának nagy haragját. Felkapja annak porát. Bete-methet vele településeket, falvakat, városokat. A szélvihar kiszárthatja a források, kutak, patakok, folyók vizét is, vagy a homok temetheti be a vízmedencéket. Az ember is csak por és hamu csupán. Az utolsó jelenet, az Isten hetedik mennydörgése (8. vers). Hatalmas hangjától megrettennek a mezei, erdei állatok is. Az anyaállatok idő előtt szülik meg magzataikat. Az erdők sem kerülnek el Isten rettenetes haragjának a súlyát. Hektárnyi erdőket tarol le. A szélvihar, zápor, villámlás elől nem menekülhet egyetlen emberfia sem. „Hová menjek a te lelked elől, és a te orcád elől hová fussak? A mennybe, a Seolba, a tenger túlsó felére, a sötétségbe?” Isten mindenütt ott van (Zsolt 139,7–12). Hasson ne csak a fülünkbe, hanem a lelkünkbe is az Úr Jézus intő szava: Ne féljetek (Mt 8,26). Miért félsz te, kicsinyhitű? A szél és a habok engednek nekem. Csend legyen!

Isten megelégette népének pusztítását, pusztulását. Elült a vihar. Lezárult a második felvonás.

III.

A harmadik felvonás 6b–12. Minden szélvihar, eső, zápor, villámlás, mennydörgés után egyszer csak kiderül az ég. Felsüt a nap. Jó és kellemes idő köszönt be. Isten megbékél a világgal. A bibliai özönvíz után szivárvány jelent meg az égen. A szivárvány hatalmas íve mintegy körív magához öleli a teremtett világot. A szivárvány hatalmas íve a nyílveszőket már kilőtt íjhoz hasonlítható. Húrja már nem feszül. Elfogyott a nyílvesző. Nem sebez többé. Csendes béke honol a tájon. Megélelnkül a mezőknek, erdőknek virága, s újraindul az élet. Kis madarak kellemes hangon énekelnek. Hát az ember, akibe Isten a maga lelkét lehelte, ne zengene hálaéneket az Úrnak? Nem sietne-e az Isten templomába? Most a menny és a föld fenn és lenn áldja az Istent, aki a rosszat is javunkra fordítja. Dicsérjük mi is az Urat minden ő tetteiért.

Az Úr erőt ad népének, testi és lelki erőt, hogy a viharok pusztítása után keletkezett károkat helyreállítsák. Az emberek tovább dolgoznak. A menny éneke belevegyül a föld hálaénekeibe. Megáldja népének a keze munkáját. „Meglátogatod a föld gabonát szerzesz ... Megitatod barázdáit ... Termését megáldod. Megkoronázod az esztendőt ... a halmokat vígság övezi ... örvendeznek és énekelnek” (Zsolt 65,10–14). Ámen.

A gazdagról és Lázárról

Alapige: Lukács 16,19–31
Bibliolvasás: 1János 4,9–21

A gazdag emberről és a szegény Lázárról szóló példázat üzenete olyan egyértelmű, hogy mindenkinek a világon szeretnénk azt mondani: Kövessétek végre ezt! Kétezer évvel Krisztus után még mindig nagy különbségek vannak az emberek között. Gyakran találkoznak olyan emberek, akiknek jó dolguk van, olyanokkal, akik szükségét látnak, kiszolgáltatottak. Sajnálatos módon még mindig nincs meg a megfelelő egyensúly a világon. Azon a kevesen kívül, amit mi keresztyének tehetünk, igen gyakran csak az Istenhez intézett panasz és a keserűség marad. Ez a példázat elénk tárja világunk bajait és igazságtalanságait: a szakadékot szegények és gazdagok között, a mellőztetést és a sóvárgást, valamint az útkeresés lehetőségét az emberségre és szociális segélynyújtásra.

A keresztyénség 2000 éves múltjában Lázár az ápolók jelképe. Példája intelm és feladat lett a szegények megsegítésére és a betegek ápolására. Nevét számos segítő intézmény és kórház viseli. Ő az ispotályok védőszentje. Németországban a protestáns templomokban a mai vasárnapon ezt a bibliai részt evangéliumként olvassák. Ezért is szeretném itt, a mai istentiszteleten – 15 000 km-re Németországtól – ennek a bibliai résznek az alapján hirdetni Isten Igéjét. Így ez órában lélekben, Isten Igéje által együtt vagyunk Medgyesen, Bernburgban és Dessauban. Egy évvel ezelőtt lelkipásztorotok, Soós József nálunk, az ilberstedti templomban az irgalmas samaritánus példázata alapján prédikált, én pedig ma a ti templomotokban Lázárról szeretnék beszélni. Az irgalmas samaritánus és a szegény Lázár a keresztyén hit két vezérmotívuma és példája.

Szeretnék itt Erdélyben, Medgyesen erről a példázatról nagy alázatossággal szólni. Érzem, hogy ez a példázat ellenünk beszél, hiszen mi németek a gazdag Nyugathoz tartozunk, és ennek ellenére, csak szerény segítséget nyújthatunk nektek. Úgy érzem, azt is el kell mondanom, hogy e segítségnyújtásra mindenekelőtt az indított, hogy mi magunk is – a volt NDK-ban – nem is olyan rég még segítségre szorulóknak voltunk, segélyezésben részesültünk. Támogatást kaptunk kívülről: rokonoktól, barátoktól és gyülekezetektől. Mi ismerjük a kiszolgáltatottságot és igazságtalanságot, mely együtt jár a személyes kockázattal, és ezt ma is átéljük és hordozzuk a nehéz németországi egyesülési folyamatban a gazdag Nyugat és szegény Kelet között. Ezért érezzük úgy – mert megvan a megélhetési lehetőségünk és jó módban élünk –, hogy ha a rászorulókon nem segítünk, ezt az állapotunkat szégyellnünk kell.

Köszönjük a nyílt szívű üdvözlést és a nagyon szívélyes vendéglátást. Így alázatos szívvel és szemekkel láthatjuk és megérthetjük, hogy ti hogyan éltek. Nagy megbecsüléssel észleljük, hogyan viselitek el azt a sokszorosan nehéz és veszélyeztetett helyzetet, amiben éltek, és örülünk annak, hogy ilyen körülmények között terveitek vannak és nem vesztették el a reményt, ami igen nagy kincs!

Jézus nevében, mint az ő testvérei vagyunk itt veletek, és együtt figyelünk Isten Igéjére. Adja Isten, hogy mindnyájunkat segítse az Úr Jézus Krisztus evangéliuma, tanítása és intelme a gazdagról és Lázárról. Mindenekelőtt figyeljünk arra, hogy sok arca van a szegénységnek és minden gyülekezetben, minden közösségben vannak, akik a peremen élnek, olyanok, akikre nem figyel senki. Erre hívja fel figyelmünket elsősorban mai Igénk tanítása. Ezért figyelmezzünk a következőkre:

I. Volt egy Lázár nevű koldus.

A szegénységnek neve van! Ellentétben a gazdaggal, példázatunk feljegyzí és megörökíti a szegénynek a nevét. Ő egy konkrét személyiség. A neve „Isten segíts” Ő Ábrahám kebelén megvizsgálódik. Isten valósága és igazságossága nyilvánvalóvá válik, megmutatja számára jószágát.

Hogy hívják Lázárt nálatok? Nálunk Kelet-Németországban pl. egyedül álló két-gyermekes anyáról van szó, aki munkanélküli. Szüksége van segélynyújtásra, tanácsadásra, együttérzésre, bátorításra, hogy ne zülljön el gyermekeivel együtt. Konkrét személyek, konkrét bajokkal! Vagy ott van egy fiatal fiú, aki szellemi fogyatékos. Intézményben él és mindene megvan: lakás, TV-készülék, eledel és munkalehetőség is a fogyatékosok számára berendezett műhelyben. De szüksége lenne egy szerető és megértő embertársra, aki szereti őt és megérti érzelmeit.

Ki a Lázár nálatok, akinek a ti segítségetekre és támogatásotokra van szüksége?

Nálunk a közömbösség időszakában a diakónia a gondviselés elemi iskolája akar lenni, hirdetve: a keresztyének legyenek a gyengék és kiszolgáltatottak szószólói. Ezért nemcsak az egyház tulajdonában és irányítása alatt levő intézményeinkben, kórházainkban, szociális otthonokban és fogyatékosoknak berendezett gondozókban segítünk, hanem ott is, ahol emberek lelki bajokban szenvednek. Léteznek diakóniai szabadidő-klubok fiatalok és magányosok számára, tanácsadási szolgálatunk van narkomániasoknak és eladósodottaknak, leveskonyha a szegényeknek, akiknek nincs meg a mindennapijuk. Több gyülekezet együtt szociális központot tart fenn, melynek keretében ápolónők vállalják betegek és öregek házi ápolását. Ezek mind egyházunk keretén belül, Isten nevében, Isten szeretetéből működnek.

Nem csak az számít szegénynek, akinek nincs pénze, élelme vagy olyan ruhája, amilyent szeretne. A szegénységnek sok arca van, s bár ilyen sokarcú, mindig egy-egy konkrét esetről, megnevezhető valóságról van szó. Ott fekszik valaki a kapu előtt – mint Lázár –, ott van valaki, akinek együttérzésre van szüksége, vagy bizalomra, vagy éhezi és szomjúhozza Isten Igéjét és lelkigondozásra van szüksége. A szegénység nemcsak a pénztől függ, hanem az együttérzéstől, melléállástól, támogatástól és nem utolsósorban a lelki melléállástól is. Úgy érzem, ezen a téren sokat adhatunk, sokat segíthetünk! Kívánjuk nektek, hogy a ti „Benjamin-tervetek” ilyen segílyt nyújtó áldás legyen az igehirdetés, szociális segélynyújtás, a diakónia számára városotokban és gyülekezetekben, hogy közületek senkinek se kelljen a kapu előtt fekdnie.

II. De így szól Isten Igéje: Köztük és közöttetek nagy szakadék – közbevetés – van.

Át lehet-e hidalni e szakadékot és át lehet-e jutni a túlsó oldalra? Elképzeltető-e, hogy eltűnnek a mi mostani világunkban a nagy ellentétek és különbségek a szegények és gazdagok között? Vajon lesz-e valaki, és ki lesz az, aki megosztja ennek érdekében javait? Mondjuk ki őszintén: minimális, de inkább esélytelen erre a pozitív válasz. Éppen ezért meg kell tanulnunk megosztanunk a magunk szegénységét, nem a gazdagságát! (Paolo Ricca)

Úgy érzem, ezt mi itt nálatok megtanulhatjuk! Megtanulhatjuk nemcsak látni és ismerni az itteni helyzeteket, de elgondolkodunk rajta és magunkkal visszük gondjaitokat. Töletek tanulhatjuk meg ismét, hogyan lehet és hogyan kell boldognak lenni a szükség idején. Ezt szeretnénk magunkkal vinni s így megosztani a ti szegénységetek terhé: ez a keresztyén szolidaritás. Aki részt vállal a mások szegénységében és nem huny szemet felette, az maga is megváltozik. Erre Isten megadta nekünk a lehetőséget, mert testvérként összeköt bennünket. A szakadék a szegények és gazdagok között a mai világban még nem szűnik meg, de lehet kapcsolatokat ápolni. A kölcsönös kapcsolat ápolása vi-

szont nemcsak minket változtathat meg, hanem rajtunk keresztül jó, pozitív, emberibb, Isten szerint valóbb perspektívát, változási folyamatot indít el viszonyainkban is!

*Csak az a miénk, amit megosztunk,
Csak azt tanuljuk meg, amit elszenvedtünk.*
(Werner Simpfendörfer)

III. Hallottuk az Igében: Van Mózesünk és vannak prófétáink; hallgassátok azokat.

Ezekkel az igékkel végződik a példázat. Nem a szigorú intelem, nem is az elijesztő példa vezet a helyzet jobbulásához, hanem az odafordulás Isten tanácsához, az ő Igéjéhez. Ha odafordulunk ezekhez az életformáló igékhez, megtapasztaljuk, hogy Isten Igéjének, az ő szeretetről való üzenetének van elég ereje ahhoz, hogy odafordítsa szívünket és figyelmünket s ezáltal elkötelezze életünket egy új világra irányuló reménységre és vágyakozásra. „Az a parancsolatunk is van ötöle, hogy aki szereti az Istent, szeresse a maga atyafiát is” (1Jn 4,21). Az Isten tanácsa szerint való élet a gyülekezetben, az egyházban és minden emberi közösségben a mi mostani világunkban is az Isten szeretete és az atyafiúi szeretet. E kettő szorosan összetartozik! Nem hanyagolhatom el a testvérem bajait anélkül, hogy ez ne befolyásolja saját életemet és Istenhez való viszonyomat. Ezért aki szereti Istent és tudja, hogy ő maga is részese Isten kimondhatatlan szeretetének, annak életét széppé teszi a hálaadás, melynek mindig a másik ember felé kell irányulnia, mindig a másik ember megsegítését kell keresnie.

Az Egyházak Ökumenikus Tanácsának 1998. évi pünkösdi üzenetében áll ez a mondat: „Ebben a pünkösdi időszakban nyomatékosan kérjük önöket, hogy gondolják át a fennálló kapcsolataikat és vegyék komolyan a Biblia felhívását, hogy ezeket a kapcsolataikat ki-ki a jótékonykodás és a szájalom helyett inkább az igazságosság és az emberi méltóság talajára állíthassa!” Így juthatunk el megosztott világunkban a közös bizonyosságtételhez. Nektek és nekünk Isten áldását kívánom és az ő Lelkét, hogy folyamatosan tartson kapcsolatunk, melyben megoszthatjuk szegénységünket, amint ma tanította mindnyájunknak a mi Urunk, Jézusunk. Ámen.

(Fordította: Paul Zihe ny. lp., Németország. A szöveget gondozta és tolmácsolta Soós József lp., Medgyes. Elhangzott a szerző személyes bizonyosságtételeként Medgyesen, 1998-ban, németországi testvéreink látogatása alkalmával.)

Okos István
Magyarfenes

Mivel menjek eleibe az Úrnak?

Alapige: Mikeás 6,6–8
Bibliaviasítás: Ézsaiás 1,10–17

„Mivel menjek eleibe az Úrnak?”

Első hallásra jószándékú, kegyes tudakozódásnak tűnik a kérdés: hogyan tudnám elnyerni az Úr tetszését? Ez rendben is volna, hiszen az önvizsgálat, az önellenőrzés, a többre igyekezés állandó követelmény a tökéletlen ember számára. Sohasem lehetünk megelégedve önmagunkkal, nekünk állandóan fejlődünk, növekedünk kell.

Csak hogy az alapigénkben elhangzott kérdés háttére egészen más: Izrael – mint oly sokszor történelme folyamán – sértődötten, vádlóként lépett fel Isten ellen. Azt állította, hogy míg ő teljesítette Istennel szembeni kötelességét, az Úr nem ígéreteinek megfelelően bánik népével.

A bűn eltompítja a bűnös embert: büntelennek, igaznak tartja magát. Ha dolgai nem kedve szerint alakulnak, eszébe sem jut önmagában keresni a hibát, Istent okolja miatta.

Sajnos keresztyének ajkáról is gyakran elhangzik a kifakadás: Mit vétettem Isten ellen, hogy így bánik velem? Hiszen én mindent megteszek: templomba járok, úrvacsorával élek, olvasom a Bibliát, imádkozom, részt veszek az egyház anyagi terheinek hordozásában! Igazán más bánásmódot érdemelnék.

Az Isten ellen panaszoló Izrael is arra hivatkozott, hogy pontosan megtartotta a ceremóniákat, hiánytalanul bemutatta az előírt áldozatokat. Hát nem elég ennyi? Talán még elsőszülöttemet is áldozzam fel az Úrnak?

Aki Istennel így perbe száll, büntetést, halált érdemelne. Megérdemelné, hogy Isten örökre elvesse őt magától!

De nem ez történik!

A nagy kegyelmű Úr nem mond le a bűnös emberről, szóba áll az ellene lázadóval, végtelen türelemmel útbaigazítja az eltévedt embert, újrakezdi a tanítást. Emlékezteti a pereskedő Izraelt arra, hogy ő már kijelentette akaratát, megmondotta, hogy mi a jó, hogy mit kíván az embertől. Ez a kijelentés akkor kezdődött, amikor Isten legelőször szólt az emberhez, vagyis a teremtéskor. Folytatódott a próféták által, beteljesedett az Úr Jézus Krisztusban, a világ végezetéig hirdettetik az evangélium prédikálása által.

Az embernek újra meg újra meg kell tanulnia azt, hogy Isten nem elégszik meg a külső vallásossággal! Ahogy Ézsaiás hirdeti: „...bűnt és ünneplést el nem szenvedhetek... Tanuljatok jót tenni” (Ézs 1,13.17).

A megbocsátó, szánakozó, kegyelmező Isten megmondja, újra mondja, hogy mit kíván az ő választott népétől, az eklézsiától, az egyes emberektől személy szerint. Amit kíván, azt meg is parancsolja, és azt kegyelmével teljesíthetővé is teszi.

Isten elvárásai a következők:

a) „...*hogy igazságot cselekedjél.*”

Nem a hamis emberi igazságot, mely Izraelt is oda vezette, hogy bálványimádó, embertelen életét Isten előtt igaznak látta, kérkedő módon követelésekkel ostromolta Istent és minden nehéz helyzetért Istent hibáztatta és vádolta. Ez a hamis igazság az embertársal szemben is durva követelésekkel lép fel, minden hibát a másikra hárít, minden felelősséggel együtt.

Ne a hamis emberi igazságot cselekedd, hanem Isten igazságát, ami azt jelenti, hogy Isten mértéke, Igéje, kijelentése szerint kell cselekedned. Isten igazsága azt jelenti, hogy Isten gyűlöli a bűnt, jogos büntetéssel sújtja a bűnöst, viszont azon keresztül nézi, aki Isten jogos ítéletét magára vette, elhordozta azt, akinek engesztelő áldozatát az Atya elfogadta, s mindazokat, akik az ő áldozatát hívő szívvel elfogadják, kegyelemben, bűnbocsánatban részesíti. Az önmagát odaáldozó Fiú örvendezett, hogy atyja akaratát teljesíthette, a keresztfán is kedvében járhatott. Így lehet és kell cselekednie, élnie a keresztyén embernek.

b) „*szeressed az irgalmasságot*”

Micsoda az irgalmasság? Isten legbensőbb indulata: a szánakozó, szolidaritást vállaló, segítségre siető, szabadító szeretet. Erről maga Isten így szól: „Látván láttam az én népemnek nyomorúságát, mely Egyiptomban vagyok és meghallgattam kiáltásukat ... ismerem szenvedéseit. Le is szállok, hogy megszabadítsam őt...” (2Móz 3,7–8) Jeremiás által pedig így: „...megemlékeztem őróla, azért az én benső részeim megindultak, bizony könyörülök rajta” (Jer 31,20). Majd Hóseás könyvében ekképpen: „Megesett bennem az én szívem, fellángolt minden száncsümmem” (Hós 11,8).

Isten látja népének nyomorúságát, ismeri szenvedéseit, megesis rajta szíve, felébred íranta száralma, leszáll hozzá és megszabadítja őt!

Istennek ez a leszállása és szabadítása pedig az Úr Jézus Krisztusban valósul meg. Isten irgalmasságának megtestesítője maga Jézus Krisztus. Általa és öbenne gyakorolta és gyakorolja ma is Isten irgalmasságát népe iránt, szerzett és szerez néki szabadulást. Ahogyan megszánta Jézus a betegeket, az éhezőket, a bajbajutottakat, a bűnösöket, ahogyan gyógyított, segített, megelégitett, bűnt megbocsátott, ahogyan szenvedett, meghalt és feltámadott érettünk – ez maga az irgalmasság!

Nekünk mindeneelőtt az a feladatunk, hogy Istennek Krisztusban megjelent irgalmasságát felismerjük, hálaadással elfogadjuk és örvendező szívvel továbbadjuk, Krisztus parancsa szerint: „Legyetek azért irgalmasok, mint a ti Atyátok is irgalmas” (Lk 6,36). Ennek megvalósításában segít Jézusnak mindannyiunk által jól ismert két példázata: az irgalmas samaritanus és az adós szolga példázata.

c) „...alázatosan járj a te Isteneddel.”

Az Isten igazságát cselekvő, irgalmasságát elfogadó és továbbadó embernek az a kiüntetése, hogy Istennel járhat, ahogyan Istennel járt Énok vagy Noé. Istennel járni azt jelenti: Istennel élő közösségben élni. Nem akárhogyan, hanem alázatosan, sosem felejtkezve meg arról, hogy kegyelemből vagyok, aki vagyok: Isten gyermeke! Krisztus indulata lakozzék bennünk, aki megalázta magát, engedelmes lévén a keresztfának haláláig (Fil 2,5–8). Az Istennel alázatosan járó, Isten közösségében élő ember – embertársával, Isten gyermekeivel közösségben – az élő ember. Az alázatosan járó ember szerényen előtérbe helyezi Istennek másik gyermekét, magát tudatosan háttérbe szorítja, nem keresi a maga hasznát, felebarátjának hasznát tőle telhetőleg előmozdítja, nem értékeli túl önmagát és tetteit, önmagánál különbnek tartja a másik embert.

Az önmagát megalázó Krisztusról mondja az Írás: „Annak okáért az Isten is felmagasztalá őt, és ajándékozza néki oly nevet, amely minden név fölött való” (Fil 2,9). Ne felejtjük: „Isten a kevélyeknek ellene áll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad.” Ezért: „Alázátok meg tehát magatokat Istennek hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket annak idején” (1Pt 5,5a–6).

Hit által felismerjük azt, hogy mi a jó, de azt is, hogy miképpen kell igazságot cselekedni, hogyan kell gyakorolni az irgalmasságot, mit jelent alázatosan Istennel járni. Szentlélek pedig képessé tesz arra, hogy krisztusi életet éljünk, Krisztus nyomában járva megérkezünk az Atya hajlékába, az örök üdvösségbe. Ámen.

Pásztori Jenő
Nagyborosnyó

Krisztus vagy Béliál

Alapige: 2Korinthus 6,14–18
Bibliáolvasás: 1Korinthus 10,1–14

Pál apostol gyönyörű levele a Római Birodalom egyik tekintélyes városában, Korinthusban élő gyülekezethez szól. E világvárosban az irodalom, a filozófia, építészlet, a képzőművészet minden ága virágzott. Ezenfelül nagyszerű iparral és kereskedelemmel dicsekedhetett! Az apostol félti ebben a színes világban élő kicsi gyülekezetét, s tagjaihoz úgy beszél, mint szeretett gyermekeihez. Arra kéri őket: „tárjátok ki ti is szíveteket”!

Levélírás közben az igavonó állatok küzdelmes képe jelenik meg, amihez kapcsolja igei figyelmeztetését. Ezért keresi fel a levél olvasóit féltő aggodalommal: „*Ne legyetek a hittelennel felemás igában.*” Az apostol szégyelli, mikor azt hallja, hogy gyülekeze-

tének tagjai újból visszaestek vagy újból visszatérnek a pogány szokásokhoz és a bálványimádáshoz. A *hitetlenek* azokat érti, akik már számtalanszor hallottak Istenről, szeretetéről, Jézus Krisztusról és az ő megváltásáról, és ezek ellenére, mégis a hitetlenség, a Krisztus-nélküliség útját járják! Azokról szól az apostol, akik szándékos visszautasítással kezelik az evangélium üzenetét. Hallják, tudomásuk van róla, és mégis hátat fordítanak neki. Tudatos ellenállásba ütközik Isten Igéje. Ezért is kérdezi meggyőző őszinteséggel: „*mert mi szövetsége van az igazságnak és hamisságnak?*”

Isten szövetségében, háztartásában nincs helye a kétfelé sántikálásnak. Aki megszegi a vele való szövetséget, házasságrontó, lelki parázna! Az Igazság Istene nem teheti meg, hogy a vele frigyre lépett népe az igazságtalanság, jogtalanság, a gonoszság, a becstelenség útját járja. Hogy férne össze a Jézus Krisztusban megjelent igazság a hamissággal, a gonoszság cselekedeteivel?!

Itt most ne gondoljunk másra, csak arra, hogy mennyi igazságtalanság, ravaszság, gonosz vágy, bűncselekmény ment végbe Pál apostol korában, a római császárság idején. Hányan szenvedtek a helytartók igazságtalanságának láncait, börtöneit? Hányan érezték saját magukon az elnyomást, a nincstelenség szomorú valóságát, hisz annyi nyomorult, éhező, szegény, elnyomott ember élt a főurak palotáinak árnyékában éppen itt, Korinthusban!

Az igazságszolgáltatás „gonoszságszolgáltatássá” vált, istentelenséggé, embertelenséggé. Vajon lehetett-e itt szó egyáltalán igazságról?

Pál óvja gyülekezetének gyermekeit, hogy akik Jézus Krisztusban a megigazulás gyermekei lettek, levetették magukról a bűn, a gonoszság minden cselekedetét, ne járjanak tovább is a bűn útján. Isten a honfoglaló zsidó népnek is a lelkére köti, hogy a pogány népek szokásait, áldozatait, egyéb dolgait el ne sajátítsák, hanem határozottan forduljanak szembe azokkal. Hisz Istent szeretik, a világosságnak a fiai, s *nem a sötétségnek* a gyermekei lettek!

Krisztus így szól: „Én vagyok a világ világossága, aki engem követ, nem járhat sötétségben, hanem az övé lesz az élet világossága.” De az ige másutt is ezt mondja: „Ti vagytok a világ világossága!” Világosságban járni mi mást jelentene, mint Krisztus nyomába lépni és az ő szavának engedelmessé válni? Hányan járják ezt az utat, melyet a mi Urunk kijelölt számunkra. Illetve hányan nem tudnak vagy nem akarnak óreá hallgatni. S végül így lesznek a sötétség, a bűn hordozói!

A botrányok, gyilkosságok, betörések nagy része éjszaka, a sötétség leple alatt szokott végbemenni. Mennyi felelőtlen ember él, aki sehogyan sem akar a világosság adta lehetőséggel élni! Baj van, nagy baj van azzal az emberrel, ki nem tudja különválasztani a világosság cselekedeteit a sötétség cselekedeteitől. Más szóval nem tudja, mi a tisztesség, a józanság, munkás, becsületes családi közösségi élet! Nagy baj, ha valaki nem tudja, hogyan kell élni azzal a drága, Isten által kínált ajándékkal, talentummal. Sötétségben járni az evangélium szava szerint nem mást jelent, mint lelki piszokban, szennyben fetrengeni!

Joggal teszi fel a kérdést Pál apostol: „*Mi egyessége van (mi azonossága van) Krisztusnak Béliállal?*”

A Béliál szó a Sátán őszövetségi neve. *Jelentése = Semmirekellő* (Lev 26,11–12). Isten szeretett gyülekezetének lehet-e valami köze a Sátánnal, az Úr ellenségével? Milyen volna a gyülekezet, az egyházi élet, ha a Sátán cselekedetei határoznák meg a hívek életstílusát, magaviseletét, hitét, gondolkodását?

Pál számtalanszor tanácsolja: „Álljatok ellene a Sátánnak, és az elfut majd tőletek.” Vagy gondoljunk a Biblia rendjén felolvasottakra, mennyi szép tanács, figyelmeztető szó hangzik el ott nekünk!!

Mi lenne, vagy mi lett volna akkor a korinthusiak élete, gyülekezeti szolgálata, ha a „Semmirekellő” irányította volna őket. Belevegýültek volna a felelőtlen eszem-izsom, dínom-dánom, a tivornyázások, az erkölcstelenségek mocsarába, ami sem akkor, sem ma, sem soha nem illik össze azzal a szép gondolattal, amit Pál apostol így fejezett ki: „Mert ti az élő Isten temploma vagytok...”

A templom az a hely, ahol az áldozat, az imádság, ahol Isten és az ember találkozása végbemegy. Nekünk is vannak templomaink, imaházaink, mint a régieknek vagy akár a korinthusiaknak. Építgetjük, csinosítgatjuk ezeket az áldott helyiségeket, de fel kell épülnie annak a belső lelki háznak is, amely a Szentlélek temploma! Mit ér a szépen vakolt, bebútorozott templom, ha hiányzik abból az élő Istennek élő temploma, Isten hívó gyermekeinek a közössége?

Isten már az Ószövetség gyülekezetének is megmondta: „Lakozom bennük és közöttük járok; és leszek nékik Istenük, és ök én népem lesznek.”

Mint élő köveknek kell felépülnünk lelki házzá, hogy bennünk Isten szeretete, kegyelme, áldása lakozzék! Hogy vehetne szállást az Úristen mibennünk, hogyan járhatna közöttünk, hogyan mondhatnánk el, hogy ő a mi Istenünk és mi az ő népe vagyunk, ha templomainkat teleraknánk bálványképekkel, s életünk tele lenne képmutatással, hazugsággal, bosszúvágygal, gyűlölködéssel, feslettséggel? Isten a szentségnek Istene, a tisztaságnak Ura. Semmiképpen sem férhet meg egymás mellett, ami szent és ami bűn, vagyis istentelenség.

Meg kell tehát tisztogatnunk Istennek templomát mindazoktól a hiábavalóságoktól, amik életünk bűnös salakjaként ránk tapadtak. Ezt végzi el az Úr Szentlelle! Csak kérnünk kell: „Jövel, Szentlélek Úristen, töltsd be szíveinket éppen...” S ha engedjük, hogy Isten végezze a maga belső tisztogató, megújító munkáját, akkor ő más emberré formál. Így lesz időszerű a felhívás, amint Igénk mondja: „Menjete ki közülük, és szakadjatok el...” (17. v.)

Tulajdonképpen ezt az Igét az apostol Ézsaiástól idézi, mikor Isten arra figyelmezteti választottait, hogy menjenek ki Bábelből, fussanak el Káldeából és hirdessék, hogy megváltotta az Úr szolgáját, Jákóbot (48,20).

Valójában a bűnből kell kimenekülni, a büntől kell elszakadni. Milyen rettenetes dolog, ha valaki nem akar, nem is kíván kimenni és nem akar elszakadni attól.

De mindez nem elég! Az Igében ezt is halljuk: „*tisztátalant ne illessetek!*”! Az ótestamentumi papoknak, kik az Úr edényeit hordozták, magukat is naponként meg kellett tisztítaniuk (Ézs 52,11). A szent sátorba nem léphettek be akárhogy és akármilyen öltözékben.

Így nekünk sem! Sem lelkipásztorokként, sem gyülekezeti tagokként nem állhatunk az Úr elé akármilyen módon. Kezünkkel, tekintetünkkel, magatartásunkkal nem tapadhatunk rá a szentségtelen és tisztátalan dolgokra. Pedig mennyi tisztátalanság, bűn, vétek tapad a szívékhöz, lelkiismeretükhöz! Sokszor végignézzünk olyan dolgokat, amik sehogya sem illenek össze az Úr evangéliumával, vagy hallgatunk meg, illetve hallgatunk el olyan égbekiáltó igazságtalanságokat vagy Istent és embert gyalázó szavakat, ahol keresztyén emberként másként kellett volna viselkednünk.

„*Tisztátalant ne illessetek*” – egy szóval azt teszi, őrizkedj attól, ami bemocskolja Krisztus-követésedet! Ha most ettől szabadulni tudunk, akkor Isten kegyelme által már ott is van az Atya drága ígérete: „és én magamhoz fogadlak titeket...” (17) Azaz felkarollak titeket. Az én szeretetemből semmi és senki ki nem ragadhat. Veletek leszek „mind az időknek végezetéig” Isten erős karja mindig biztos védelem fog lenni gyermekei számára!

Sőt ez a szeretet családdá formálja a mi emberi életünket. Az Igében Isten azt ígéri, hogy *Atyánk lesz és mi az ő fiai és leányai* (18. v.). Milyen nagy ajándék az, ha valakinek jószágos édesapja vagy édesanyja van. Mennyi áldás, öröm van annak a gyermeknek az életében, aki nem érzi az egyedülvalóságot és az árvaság keserűségét! Ez mind szép és megható! De mindenek felett mindnyájunkat meglep az, hogy az eget-földet teremtő Mindenható Úr Atyánk lett a mi Urunk Jézus Krisztusban.

Van fájdalmad, bánatod, aggodalmad, vannak keserű könnyeid? Szólj az Úr Jézus Krisztusnak! S meglátod, hogy ez az édes atyai szeretet átölel, vigasztal, és letörli a könnyeidet! Már most döntened kell, hogy kit választasz: Krisztust, az életet, vagy Béliált?! Ámen.

Legszebb szó...

1999. október 6.

(Vértanúk emlékére)

Legszebb Szó a Testvériség szava,
Szép jelentése megfakul,
Ha a Nemzetek szent jogaira
A gyűlölet árnyéka hull!

Isten egyenlőnek,
Szabadnak teremtett.
Nem szeretik mégsem
Egymást az emberek!

Igaz eszmék helyett:
A hazugság árad,
Fertőz sok-sok szívben
A sötét gyalázat... –

Hiába is lengett
A népek zászlaja,
S futótűzként terjedt
A Szabadság vágya!

Annyi könny és annyi vér hiába
Áztatott földet és szívet,
Mert az erőszak eltiporta,
Aki ellene szólni mert!

A söröshordók tetején
Táncolt a győztes hatalom...
S a gyászoló szíveknek mondta:
„Pusztuljanak a Lázadók!”
/„Was ist denn die Ungarische Nation?!“/

Tizenhárom Aradi Vértanú
Emléke előtt megállok,
Százötven éve, hogy a Nemzetek
Arcán könny fel nem száradott!

Testvéreim, a válaszfalakat
Csak Jézus bontja újra le,
Benne valósul meg az Igazság
És a Szabadság Szelleme!! –

Nagyborosnyó 1999.

Pásztori Jenő

Prédikációk reformáció ünnepére

Darányi Lajos

A reformáció ünnepének homiletikuma

Október 31-én Isten Úr voltát kell kiemelni. Az első parancsolat ennek a legkifejezőbb textusa. Jól látja az az írásmagyarázó, aki a többi parancsolatot is az első folyamánként így fogja fel: Én vagyok az Úr, a te Istened... tehát ne csinálj faragott képet, tehát ne vedd fel a nevét hiába, tehát szenteld meg az ünnepet stb. Minden abból következik, hogy ő Úr. Csak ő az Úr. A reformáció Isten úr volta mellett egy felülről támasztott örök szabadságharc. Ebből következik a hit által, a kegyelemből való megigazulás, a megtisztított templom és a hálaadó élet. A bálványok felé, az emberi kitalálások felé hajló emberi igyekezettel szemben mindig kell a reformáció ünnepének világos, ítéletet és kegyelmet jelentő bizonyágtétele.

Hegedűs József

Kolozsvár

Megújulás a fazekas házában

Alapige: Jeremiás 18,1–6

Bibliolvasás: Lukács 19,1–10

1. Isten szól Jeremiáshoz. A próféta engedelmes, örömmel hallja az Úr beszédét. Ez a prófétai küldetés alapfeltétele, még akkor is, ha ez ebben a pillanatban közismertnek tűnik. Kapcsolat jön létre Jeremiás és az örökkévaló Isten között. A hit hallásból van. Ha a próféta nem hallja Isten szavát, akkor lehet nagyszerű ember, népvezér vagy bárki, de nem Isten embere. Ézsaiás fogalmazza meg ezt a gondolatot nagyon találóan, amikor azt mondja: „Az Úr Isten megnyitotta fületem, és én nem voltam engedetlen, hátra nem fordultam” (Ézs 50,5). Ha az ellenkezőjét vizsgáljuk, akkor látjuk, hogy milyen végzetes bajok származnak abból, ha nem figyelünk az Úrra és nem nyitjuk meg fülünket az Úr szava előtt. Példa erre a reformáció előtti középkori egyház. Ahol nem az Úrra figyeltek, és nem az Úr szava volt fontos, ott elhomályosult az élő Krisztus szava, és helyette az emberi hatalmi törekvések kerültek előtérbe.

A reformáció nem volt más, mint meghallása Isten szavának. A mindenkori reformációt az teszi szükségessé, hogy Isten szavát nem hallják meg az emberek, vagy nem hallja meg éppen az egyház. A mai idők zűrzavarában döntő, hogy a mennyei szóra figyeljünk. Azért lett református egyház, mert a mi atyáink az Isten szavára figyeltek.

Ez az ige a reformációt Jeremiás prófétán keresztül tárja elénk. Isten szava és az annak való engedelmség csodálatos megújulást hozott a Jeremiás által leírt fazekas házában. De tudnunk kell, hogy a mi hitbeli engedelmségünk által most a mi életünkben is megtörténhet a megújulás.

2. Az is figyelemre méltó, hogy Isten nemcsak szól, hanem küldetést is ad Jeremiásnak: menj le a fazekas házába, ott közlöm veled az én beszédemet. Szólok hozzád, de nem itt, hanem ott. El kell indulni, ki kell mozdulni, vállalni kell a küldetést. Isten ma is szólhat vagy egy fazekas műhelyében, vagy az Úr házában egyaránt. Bizonyára nagyon sokan azt mondják, hogy „...szólj, Uram, mert hallja a te szolgád”, de a küldetést és az azzal járó fáradságot és egyéb kockázatot nem vállalják. Sokan mondják, hogy itthon hallgatom az istentiszteletet, a rádióban vagy a TV-ben, de elmenni nincs időm. Jó az,

ha ilyen formában is halljuk az Igét, mert áron is meg kell vennünk az alkalmatosságot. De ki kell mozdulnunk, el kell indulnunk, mert Isten Jeremiásnak is azt parancsolja, hogy menj le a fazekas házába, és ott közlöm veled az én beszédemet.

3. A próféta ott ül a fazekas műhelyében, és figyeli az alkotót, a mestert, aki edényt készít a korongon. Akkor is, de ma is érdekes-látványos mesterség volt ez. A világmindenség van jelen jelképesen egy fazekas műhelyében. Az alkotó és az agyag összetartoznak, a mester formálja az edényt, de az edény elromlott. Látja ezt a mester és a próféta egyaránt. Tudják, hogy nem jól van ez így, tenni kell valamit. Isten meglátatja Jeremiással népének romlását, gyarlóságát s egyben ezt a tarthatatlan helyzetet.

Így volt ez a reformáció korában is, hogy nem az agyagedény, hanem Isten anyaszentegyháza romlott el. Gondoljunk csak a nagy világvárosra, Genfre, mennyire züllött volt a Kálvin megérkezésekor. Kálvin látta ezt, de tudta, hogy ezen ő nem tud változtatni. Isten Farelén keresztül hívta ebbe a romlott városba. Kálvin nyugalmat keresett tanulmányai végzéséhez, de Isten megnyitotta fülét és ő nem volt engedetlen. A küldetést azért vállalta, mert tudta, hogy nem ő, hanem Isten cselekszik, és előtte nincs akadály. A bálványokkal teli város néhány év múlva boldog, erkölcsi és lelki téren egyaránt megújult város lett, mert itt is megismétlődött, amit Jeremiás látott a fazekas házában, hogy az agyagedény elromlott, de a mester azonnal újat készített belőle. Lehet, hogy jó néhányszor a koronghoz vágta, de egy új és formás edény lett belőle.

Isten így reformálta egykor az egyházat, de így újít meg ma is bennünket. Sokszor éreztük, hogy a Mester bennünket is a koronghoz ver, de sok próbát látott református egyházunk, mindezek után, hála Istennek, a megújulás útján van.

4. Isten cselekvő Isten, újraformálja az elromlott világot. Ez történt a fazekas házában, de ez csak előképe annak, hogy Isten elküldi az ő Fiát, hogy az elromlott agyagedényt átfőmálja, hogy bűneinket magára vegye és új életre vezessen. Az ótestamentumi idők után Jézus Krisztus eljövetele volt a tökéletes reformáció, és ez a folyamat nyitott marad a világ végezetéig. A megújulás lehetősége ma is adva van Krisztus által. Ő cselekszik, megújít, mi pedig elfogadjuk, hogy életünk legyen.

Az Igében is azt hallottuk, hogy Isten a fazekas házában történtek után újra szól Jeremiáshoz: Íme, mint az agyag a fazekas kezében, olyanok vagytok ti az én kezemben. A reformátorok is tiltakoztak, hogy őket valaki is nagyobbnak tartsa, sőt a jobbra tanítás elvét tartották alapvetőnek. Nem ők cselekedtek, hanem Isten cselekedett általuk. Itt az igei eseménysorozatban is nem a fazekas a cselekvő. Ő csak bemutatót tart, háttérbe szorul, hogy az igazi cselekvőre, az Úrra mutasson, akinek egyedül van hatalma arra, hogy az elromlott edényből újat készítsen.

5. A fazekas házában látottak felújítják bennünk azt a gondolatot is, hogy az elromlott edényt nem dobta el a mester, hanem ugyanazt újraformálta.

A reformátorok sem alapítottak új egyházat. A régiből készült az új. Istennek nincsenek eldobni való gyermekei. Ő a kövekből is támaszthat fiaikat Ábrahámnak. Ezért nem mondhatjuk, hogy a református egyház 1517-ben alakult, mert megvolt azelőtt is. Ez a nap csak az újraformálás ideje. Isten csodálatos kegyelme.

6. Így mutatja be Isten a fazekas házában a megújulás lehetőségét, a mindenkori ember megújulását. Ehhez az kellett, hogy a fazekas kezébe vegye az agyagot. Reánk csak az tartozik, ami az agyagra, hogy engedelmesen adjuk át magunkat Isten megújító kezébe. Az Igében is azt hallottuk, hogy olyanok vagytok az én kezemben, mint az agyag a fazekas kezében, de hozzát teszi, hogy „...ó, Izrael háza”. Érezzük ebből azt, hogy még sok elromlott agyagedény van, ami nem került a mester kezébe. A reformáció napján

azért imádkozunk, hogy minden házban végbemenjen az, ami a fazekas házában, és minden szívben megújult élet támadjon. Ámen.

Carola Twardella
Wuppertal, Németország

Reformációra

Alapige: Efézus 6,10–17
Bibliolvasás: Máté 4,1–11

Kedves Gyülekezet! Az apostol szóhasználatával: kedves atyámfiak! Számomra nagyon fontos ez a megszólítás a mostani alkalommal. Közel visz bennünket egymáshoz. De közel visz Istenhez is. Férjemmel együtt idegen emberek vagyunk számotokra. Távoli országból érkezett, idegen nyelvet beszélő emberek. Mit is mondhatok nektek ezen a reggelen – erről a szószékről? Azonban most Isten Igéje szólít meg mindnyájunkat, olyan emberekként, akik Jézus Krisztus által az ő közelébe kerültünk, ezzel pedig egymás közelébe is. Számomra ez ígéretes. Ennek segítségével órá hallgathatunk, asztalához jöhetünk. E közelségnek a felfedezése egészen nagy dolog. E felfedezést országokban nagyon sok helyen élhettük át férjemmel – és nem csupán az istentiszteletek alkalmával. E közelséget a legkülönbélebb emberek között tapasztaltuk meg: magyarokkal, németekkel, románokkal, reformátusokkal, lutheránusokkal, katolikusokkal, görög katolikusokkal és ortodoxokkal közösen. A Jézus Krisztus egyháza sokkal több nálunknál. *A Jézus Krisztus egyháza Istennek nagy alkotása minden nyelv és nemzet köréből – az Istentől elidegenedett történelem mai időszakában.* Az efézusi levélben elmondja az apostol az egyház művéről, hogy *Isten azt azért alkotta meg, hogy benne mutassa meg dicsőségét, bölcsességét és jóakarátát ezzel a világgal kapcsolatosan.* Istennek e nagy műve áll a középpontban, midőn a Reformációt ünnepejük, de ezáltal – ti is, én is – Isten elé kerülünk. *A Reformáció az egyház helyreállítását jelenti* – nemcsak a 16. számban, hanem manapság is. Ugyanakkor *hitünknek helyreállítását is jelenti:* a ti hiteteknek és az én hitemnek a helyreállítását. Az efféle helyreállítás elengedhetetlenül szükséges, halaszthatatlan beavatkozás.

Tudunk erről. Örömmel látjuk a sok testvért a mai istentiszteleten, örömmel énekeljük együtt az Isten dicséretét. Sokan érezzük jól magunkat Krisztus közelében, a testvéri közösségben. Közben tudjuk, hogy ez nem mindig van így. A templom nincs mindig ennyire megtelve, az éneklés sem megy ilyen lendületesen. A szívünkben hordozott hit pedig gyakran inkább hasonlít a pislogó gyertyabélhez, semhogy a meleget nyújtó tűzhöz. A keresztyén egyháznak olyanná kellene lennie, mint egy erős, az idővel dacoló torony, mely magasan az égbe mutat. Ehelyett inkább laposodik, és olyan toronyhoz hasonlít, melyet az összeomlás fenyeget. Sokak számára a személyes hit, keresztyén élet területén hasonló a helyzet. *Erőteleneknek érezzük magunkat mindezzel szemben. De mégsem vagyunk erőtelenek!* Ez a mai alapigénk örömezene. Nem vagyunk tehetetlenek még akkor sem, ha az egyház helyzete annyira hasonlít egy bomlani akaró toronyhoz; még akkor sem, ha hitünk a csak pislákolni és kormozni képes gyertyalánghoz hasonlít! *Létezik ugyanis hatalom, létezik erő, amely képes újra helyreállítani a dolgokat: az Úr hatalma, az Úr ereje.* Mindazt, amit erről Pál apostol elmond, három pontban kívánom összefoglalni elöttetek.

1. Nem vagytok erőtelenek! Itt van számotokra az Úrnak ereje. Keressétek újból ezt az erőt, s akkor szembe tudtok nézni azzal a másik erővel, amely hiteteknek ellaposításán, sőt tönkretételén munkálkodik. Ez az erő nem test és nem vér: vagyis nem okvetle-

nül személyes erő. Ne foglaljon le benneteket az a gondolat, hogy az ellenséget emberekben keressétek. Az ellenség az ördög – bibliai nyelven az összekuszáló. Az ő munkája az, hogy a világban és a szívetekben ő kerekedjék felül, Isten pedig maradjon alul. Emiatt mutatta meg Jézusnak a világ minden dicsőségét, ezt mondván: Mindezt neked adom... – mintha csak az övé lenne! De hát az ördög a jót rossznak, a gonoszt pedig jónak mutatja be. Ő húzódik meg minden olyan hatalom és erő mögött, amely Isten és ember közé, az ember és embertársa közé ékelődik. Németül ezt úgy mondjuk, hogy egy világ választ el bennünket Istentől, egy világ választ el bennünket egymástól. Ekképpen szerez az ördög mérhetetlen távolságot ember és Isten között. Emiatt nevezi őt Pál magasságban lakozó gonosz szellemnek. Mindenben ott rejtőzik, ami az embert képes fogásába keríteni. Mindenben ott rejtőzik, ami előbb csábító ígéretet sugall, végül pedig pusztulásba sodor. Fontos számunkra, hogy ennek a hatalomnak az arcába nézzünk, hogy tetten érijük, amikor csapdát állít, mert mindenhol más-más módszerrel dolgozik – Németországban vannak emberek, akik azt mondják, hogy nálunk e hatalom a Mammon képét hordja. A Mammonnal való kapcsolatunkat komolyan át kell gondolnunk, ha nem akarjuk, hogy egyházunkat véglegesen elbuktassa. Itt Romániában ez az erő ma bizonyára más nevet visel, és más arcot mutat. Ma is olyan emberekre van szükség, mint Kálvin és Luther és Zwingli voltak a maguk korában, akik fel tudták ismerni a gonosz arcát s meg tudták mondani, hogy éppen melyik oldalról készül támadásra. És azt is megmondták, hogy hol található az egyház gyenge, sebezhető pontjai. Ami pedig az egyházra érvényes – bármely országban e világnak –, az érvényes az egyes életekre is.

2. Itt van számotokra az Úrnak ereje. Nem szűkölködtek hatalom nélkül. Keressétek ezt az erőt, amely erőt ad nektek a megmaradáshoz, a fennmaradáshoz. Hogy ne esetek el, hogy ne veszítsétek el tartásotokat, hogy megmaradhassatok egyházként. Az apostol egy különösen szemléletes kép segítségével írja le ezt az erőt. Az erőt és oltalmat, melyet Jézus nyújt nekünk, az ókor katonáinak harci felszereléséhez hasonlíttja. Az ellenséggel szembeálló harcos fegyvert hord magánál, épségét páncél és pajzs védi. *Jézus igazlelkűsége* – mondja az apostol – olyan, mint a deréköv, mely mindent egybetart. *Jézus igazsága* olyan, mint a páncél, amely eltakarja a sebezhető testrészeket. *A Jézusban való hit* olyan, mint a védőpajzs, melyről visszapattannak a zavarkeltőnek nyílveesszői. *Jézus szabadítása* olyan, mint a sisak, melyet magasra tartott fejjel hordunk, a halállal is dacolva: hiszen őt Isten kihozta a halálból. Igazlelkűség, igazság, hit, szabadítás: és mindez *Jézusban*. Épp ez a reformációnak a nagy felfedezése akkor és most: csak egy fundamentum létezik, melyen megállhat és megmaradhat a mi hitünk. Életünket erre az alapra állítani, új erőt keresni – ezért gyűltünk ma össze úrvacsorás istentiszteletre. Saját igazlelkűségünk és igazságunk, saját hitünk és szabadításunk sohasem lehet olyan vértet, mellyel a gonosz erőknél ellenállhatunk. Mi csak meghátrálni tudunk a kétkedés, a hazugság, a szív hidegsége és a halál előtt. Megállni csak Jézussal lehetséges! Erről még kell szólnunk valamit.

3. Nem szűkölködtek hatalomban. Itt van számotokra az Úrnak ereje. Olyan embereké tesz titeket, akik nem csupán magukkal s a maguk hitének állhatatosságával vannak elfoglalva, hanem a Krisztus művének hordozóivá válnak a világban. Olyan egyház-zá kell válnotok, amelyben Isten dicsősége, Isten bölcsessége, Isten legfőbb jóakarata nyilvánvalóvá válik a világ iránt. Ha az emberek valósággal Krisztusban rejtőznek el: az ő igazlelkűségében, az ő hitében, az ő szabadításában, ez mindig látható módon mutatkozik meg az életünkben. Egyébként minden csak képzelődés. Külön prédikáció témája lenne, hogy mi az igazság, a nyíltság – Isten felé és egymás irányába –, amely fényt hoz életünkbe. Hogy mi az igazság és a közösségi érzés, amely érdeklődik a felebarát joga és

szabadsága iránt. Hogy mi a hit, amely mindent Isten kezébe tesz le, hogy azután mindent Istentől várjon. Hogy mi a szabadítás, mely komolyan vesz betegséget, megaláztatást, csalódást, halált, de nem végleges állapotként, hanem átmenetként. Mindebből valaminek láthatóvá kell válnia az egyházban, az életben – a világban és a világért. Az egyház nem öncél. A keresztyének nem önmagukért vannak. Ez az alapigéből is kitűnik, ahol a saru is szerepel. Ez is a felszereléshez tartozik. Nem csupán küzdeni kell, hanem folyamatosan haladni is – előre. A békességről szóló üzenetet ki kell vinnünk a világba. Mi keresztyének e falak közül kiküldetünk a világba. Oda, ahol a mindent összevissza dobáló megköltözve tartja az embereket, ahol az embereket félelem tartja fogva, ahol egymást becsapják, ahol rosszul élnek, éheznek, bűnbe esnek, szenvednek, ahol Istenben kételkednek. Isten nem akarja, hogy ez továbbra is így maradjon. Ő azt akarja, hogy az evangélium mindenhova eljusson és mindenütt hasson. Nehéz ügy! Hiszen kint sokkal hidegebben fúj a szél, mint itt bent az egyházban. Kint sokkal nehezebben jönnek elő a hitről szóló szavak; kint nem lehet messze jutni az igazsággal; kint nehezen melegszik meg a szívünk a sárban fetrengő emberek láttán; kint csakhamar megejt bennünket az ördög. És mégis: ez a feladatunk. Ehhez a feladathoz szabott a szerelés, a Krisztus ereje. E feladathoz Isten még egy különös harci eszközt ad kezünkbe: egy kardot, amely az ő Igéje. Az Igét, melyet az ő Szentlelke tesz élővé – nem pedig mi. Ezzel a beszéddel védekezett Jézus a mindent összevissza dobálóval szemben. Ezt a beszédet vitte ő kora embereihez szóban és cselekedetben. Ezzel az Igével az ajkán halt meg végül a keresztfán. E beszédet ebben a könyvben találjuk megírva. Isten Lelke teszi azt minden alkalommal élővé a mi szívünkben, hogy mi tudjunk belőle élni, mi több, tudjuk majd kivinni a mi korunkban a mi világunkba. Ámen.

Fordította: Balogh Béla

(Elhangzott a kolozsvári Farkas utcai templom szószékén 1998-ban, a reformáció ünnepén.)

A Genezáret partján

Carl Eichorn

Tanítványok kerestetnek!

Az Úr Jézus senkit sem kényszerít arra, hogy kövesse. Ezt mindenkinek magának kell eldöntenie! De aki követni akarja az Urat, az ne saját ízlése szerint találjon ki magának utakat. Az Úr Jézusnak csak engedelmesen lehet a nyomában járni.

A mai ember különösen gyűlöli, ha szolgálnia kell. Sokkal inkább keresni akar. És minél többet! Inkább parancsolni szeret, és ki akarja szolgáltatni magát. A maga ura akar lenni, nem akar másokhoz igazodni.

Az Istentől ajándékba kapott új élet a Jézus Krisztus és embertársaink iránti szeretet élete. Akinek az Úr Jézus az ura, többé nem a saját útját járja, hanem Megváltóját követi.

Nemcsak azzal szolgál az ember, ha valamilyen „keresztyén” munkát végez, hanem akkor is, ha a legkisebb napi feladatot Isten dicsőségére és a saját örömére hűséggel végzi.

Nem akarjuk elhallgatni azonban azt sem, hogy Jézus Krisztus követése nehézségekkel is jár. Aki nem számol velük, azt csalódások fogják érni. Az Úr Jézus figyelmeztet, hogy mérjük fel a költségeket, mert az ő útja nem kényelmes sétaút, hanem kövekkel van borítva. Aki erre lép, annak nemcsak saját természetes lustaságával, élvezetvágyával és szenvedélyével kell megküzdenie, hanem gyakran a környezetével is. Minden lehetséges kifogás elhangozhat és visszhangra talál saját szívünkben. Az ilyen kifogásokkal nagyon határozottan szembe kell szállnunk, mert tulajdonképpen az ördög áll mögötte, és el akarja előttünk zárni az utat. Jelszavunk legyen: Nem fordulunk vissza!

(Részlet az *Evangéliumi életképek* c. kötetből.)

Gyülekezeti énekiskola

Berkesi Sándor
Debrecen

Mindig velem (461. dicséret)

Lowell Mason 1792–1872

1. Min-dig ve-lem, U-ram, min-dig ve-lem,

Még ha nem lát-hat is gyar-ló sze-mem!

A-zért ez é-ne-kem: Ve-lem van Is-te-nem,

Ve-lem van Is-te-nem, min-dig ve-lem.

2. Nem mondtad-é, Uram, híveidnek, Hogy Szentlelked fog majd lakni bennük? Templomoddá engem tégy hát, és légy velem, Tégy hát, és légy velem, mindig velem!

3. Veled megfeszített új életben Élek most nem, nem én, te élsz bennem. Hit által élek már, mert Jézus velem jár, Mert Jézus velem jár, énvelem jár.

4. Kétségem-, félelmem- s bánatimban Tudom, bizony vagyok karjaidban. Nappal s bús éjjelen az Úr mindig velem, Az Úr mindig velem, mindig velem.

5. Járjak bár a halál sötét völgyén, Velem vagy ott is, hát mit féljek én? Vessződ megvéd engem. Velem vagy, Istenem, Velem vagy, Istenem, mindig velem.

6. Majd ha otthon egyszer megláthatlak, Bűn, bú, halál hol már nem árthatnak, Ezt zengem szüntelen: velem az Úr, velem, Velem az Úr, velem, mindig velem!

Paul Gebhard
F.: Szász Béla 1840–1898

Sok határon túli gyülekezetben himnusszá vált a *Halleluja énekeskönyv* éneke: „Mindig velem...” Az előző években, évtizedekben hatalmas megtartó erőt jelentett a hívőknek. Egyformán zengett az énekes imádság a „málenkij robot”-ra elhurcoltak és az otthonmaradtak ajkán. S ha a templom raktár vagy ateista múzeum lett, akkor énekeltek a házi istentiszteleteken vagy a családi áhítatokon. Ezekben a kritikus lélekpróbaló időkben így lett ez az ének megszentelt imádsággá.

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra

Pályi Anna
Kolozsvár

Barát a bajban

Alapige: Lukács 10,33–37

A felebarátról szóló történetek egyik legismertebb példája szólal meg a mai beszélgetésünk alapigéjében. Az irgalmas szamaritánus példázatából olvastunk. Azért csak az első felét, mert a bevezető rész, a példázat első fele egy már megbeszélte témánkat segített kimeríteni, a barátokban való csalódás kérdését. Itt, a második részben megváltozik a kép, a hangulat. A Jézus szavaiból megtudjuk, hogy aki igazán testvér, felebarát, az a bajban is testvér és felebarát.

A barátság próbája a hűség és kitartás. Vannak bizonyos helyzetek, események egy barátság során, amelyek mérlegre teszik a barát irántunk érzett szeretetét, vonzódását. Voltatok-e már ilyen helyzetben? Amikor nem volt egyértelmű, hogy barátotok mellett marad továbbra is, vagy segíteni fog kitartóan. Biztosan tudjátok már, milyen a barátok hűtlenségének fájó megtapasztalása. Valamennyiünket hagytak el barátok, mert valami más vált fontosabbá számukra, mint mi magunk. Mi ez a más? Miért mondhatjuk azt, hogy a barátság mérlege egy nehézség, gond, baj, amibe belesodródik az életünk?

Hogy ezt megértsük, gondoljuk újra át az olvasottak alapján a barátság *g* kérdését.

1. Amíg egy baráti kapcsolat nem vesz különösen igénybe bennünket (türelmünket, megértésünket, erőnket, segítségünket stb.), addig *könnyű* barátnak lenni. Így a barátság nem követel áldozatot, erőfeszítést, időt, energiát tőlünk. Ugye így van ez? Egyformán adunk, egyformán kapunk. A mérleg egyensúlyban áll. Egyikünk sem „fektet be” túl sokat a kapcsolatba. Összetartozunk, úgy érezzük, hogy ezzel az emberrel jó, könnyű barátnak lenni. Nem kerül áldozatba, erőfeszítésbe. A példázat elején olvasott szereplők, a pap és a lévita is ilyenyszerű felebaráti kapcsolatban állt a reábrított emberekkel.

2. Történt azonban valami. Egy embernek hirtelen óriási szüksége lett arra, hogy észrevegyék, felkarolják, ápolják, beszélgessenek vele, vigasztalják, mert bajba került, nem tudott magán segíteni. Barátra volt szüksége. Ez a tény azonban többet követelt a baráttól, mint felszínes kapcsolattartás, ismeretségi viszony, udvariasság. A gondban lévő *vállalásáról* lett volna szó. *Önzetlenségről. Áldozatvállalásról.* Olyan segítségadásról, amely külső szemmel ítélve valóban egyoldalú, de tudjuk, hogy egy igazi barátságban ez nem így tevődik fel. Olyan barátságról, amely a bajban is barátként áll a társ mellett. A szamaritánus ilyen barátnak bizonyult. A történet annál hangsúlyosabb, mivel azt is tudjuk, hogy az útszélen fekvővel addig semmilyen kapcsolata nem volt, még csak nem is ismerte, nem kötötte hozzá baráti hűség, szeretet. Megdöbbentő ugye? Lehet, hogy most szegyenkezve gondolunk vissza olyan hasonló helyzetekre, amikor hirtelenül hátat fordítottunk... Talán azt gondoltuk, hogy túl sokat követel tőlünk az éppen nehéz helyzetbe került barátunk felvállalása, segítése.

A történetben azt olvassuk, hogy a segítségadás *nem pillanatnyi odafordulás* volt csupán. Hanem *kitartó* felkarolása a bajbajutottnak. Bekötözte, állata hátára fektette, elgyalogolt mellette egy biztonságos szálláshelyig, ott gondját viselte, továbbmenve pedig pénzt hagyott az ápolására. Ma mit jelent ez? A kitartást. Azt, hogy egy áldozat további

áldozatot követel. Hogy az utat a segített barátunk mellett és vele együtt végig kell járunk. A segítségben is hűségessé kellene lennünk.

De jó lenne ilyen barátunknak lenni és ilyen barátokkal bírni. Jézus erre biztat bennünket: „Eredj el, és te is akképpen cselekedjél!” Ő barátunkká lett, áldozatot hozott értünk, kitart mellettünk gondjainkban is.

Beszéljük meg:

Mi a gondtalan, úgynevezett könnyű barátság? Mit jelent baráttá lenni a bajban, gondok között?

Miért nem merünk áldozatot vállalni a barátunkért, holott hasonló helyzetben mi elvárnánk, hogy valaki érdeklődjen ezt megtegye? Beszéljünk a hűségről és a kitartásról!

Nőszövetségi bibliaóra

Barcza József

„Engem keressetek és éltek!”

Alapige: Ámós 5,4

Ámós próféta gyászalt zeng Izrael házáról, mivel népe a gonoszt szereti és a jót gyűlöli. Isten szeretete azonban ott virraszt bűnös népe felett, azért rámutat alapigénkben a szabadulás útjára is.

Ez az Ige egy nagy parancsolat és egy drága ígéret.

1. *A nagy parancs*: „Engem keressetek!”

Az ember azonban elengedi füle mellett ezt a parancsot, és önmagát keresi. Keresi a gazdagságot, az érvényesülést, a könnyű vallásosságot... Az ember mindent keres, csak az Istent nem keresi. Mert az Istent keresni nem azt jelenti, hogy eljárak néha vagy gyakran a templomba is, élek úrvacsorával is, imádkozom is, adakozom is, azonban a Sátán oltártüzeit is szítom, igazságtalanul ítélek, eltiprom az igazságot, nyomorgatom az igazat, ellensége vagyok a szegénynek s mindenekfelett: Krisztust hétköznapjaimon megtagadom.

Az Istent keresni: bűnbánatot és megtérést jelent.

a) Az Istent keresni bűnbánatot jelent.

Istent akkor kezdjük el keresni, amikor fájnak a bűneink. *A bűn a golgotai Kereszt tövében fáj a legjobban*, ahová a Szentlélek vezet el bennünket, s ahol belénk mar a kérdés: „Mit tett az Isten érted, s mit tettem én az Istenért?” Ez a mardosó fájdalom aztán nem hagy nyugtot.

Látott-e már az Isten szemedben bűnbánatkönnyet? Sírtál-e már amiatt?... (Példák) Vagy szégyenled ezeket a könnyeket? Akkor még nem keresed az Istent. Istenkeresésünket mindig megelőzi a bűnbánat könnye.

b) Az Istent keresni megtérést jelent.

A megtérés: életirány-változtatás. Egy tábornok így jelölte meg a megtérést: A Sátán vezényszava: „Irány a kárhozat, előre indulj!” Nekünk az Úr vezényszavát kell meghallanunk, amely így hangzik: „Hátra arc! Irány az örök élet! Előre indulj!”

A tékozló fiú ezt a hátraarcot, ezt az életirány-változtatást a nyomorúság moslékos vályúja mellett tette meg... Zákeus... Pál... Augustinus... És te mikor? Mert reád nézve ez a döntő kérdés!

A megtérést Isten munkálja bennünk, azért tudunk átmenni egy áldott életcserén is, hogy mi is így szólhatunk: Galata 2,20.

Mit jelent az, hogy Krisztus él bennem? Azt jelenti, hogy az Én helyét elfoglalja az Ő. Azt akarom, amit Ő... Akiben az Úr él, csak az tette magáévá a nagy parancsot: 4a. És mennyivel könnyebb már e parancs teljesítése nekünk, mint Ámós próféta népének! Mi már ismerjük Jézust, aki – út.

Testvérem! A bűn miatti mardosó fájdalom elindított-e már a cselekvésre? Vigyázz! Az élet hamar lejár. Íme, ismét elmúlt egy egyházi esztendő. Mához egy hétre újra advent lesz már! Megéred-e annak is a végét?... Ma azonban még hirdetteti Isten neked a megtérés evangéliumát. Azért üzeni: 4a.

2. A drága ígéret így hangzik: „és éltek”!

Az élet értéke az Istennel való békeességben van. Erre azonban csak a Krisztus által juthatunk el, azért *a Krisztusban való élet nevezhető csak életnek*. Ez az élet nem múlik el a halálban, hanem éppen akkor bontakozik ki a maga dicsőségében.

Az életnek azonban feltétele van. Aki nem közelít Istenhez bűnbánattal, és megtért szívét nem adja át neki, azé semmiképpen nem lehet az Úr bocsánata és idvezítő kegyelme. Ígéretét elveszi tőlünk, ha életünk nem termi meg a megtérés gyümölcseit, ha Isten- és emberszeretetünk nem tesz bizonyosságot e gyümölcsök jelenvalóságáról.

*

Isten nem a halálunkat kívánja, hanem azt akarja, hogy megtérjünk és éljünk.

Ne okozunk azért fájdalmat az Istennek, akinek szeretete ott virraszt felettünk. Engedelmeskedjünk parancsolatának: 4a – hogy miénk lehessen drága ígérete: 4b!

Add nekem, Uram, az életet!

Esketési prédikáció

Henter György

Alsórákos

Örvendezz a te ifjúságod feleségének

Alapige: Példabeszédek 5,15–18

I.

Isten Igéje most a vízhez, a forráshoz vezet benneteket. Régen sokfelé gyakorolták azt, hogy házasságkötés előtt a lányt elvitték egy forráshoz vagy patakhoz megfürödni. A víz a tisztaságot és a termékenységet biztosította. Ezért a régi szokás azt jelentette, hogy miként a növényeknek az életben maradáshoz szükségük van a vízre, a házasság is akkor lesz tartós, ha tiszta forrásból táplálkozik. A Ghánai Királyságban, Nyugat-Afrikában, a falvak idős asszonyai még ma is elviszik a férjhezadó lányokat egy tiszta forráshoz, hogy megfürösszék és „lemossák róluk a gyermekkort”. Azt vallják, hogy a lányok csak ezután lesznek alkalmassá a család gondjait magukra venni.

Ti most nem egy földből csobogó forráshoz jöttetek, hanem Krisztus kútfejéhez, amelynél megízlelhetitek az örök élet beszédét. Aki ebből a vízből iszik, soha többé meg

nem szomjúhozik – mondja Jézus. Inni most ebből a vízből, hallgatni most Isten Igéjét azt jelenti, hogy házasságokban legyen benne az örök élet íze. Sok olyan család van, amelyben a mulandó érzések keserősége és az egymás megunásának az íze jár át mindent: a szavakat, amelyeket egymásnak mondanak, a tekinteteket, amelyeket egymásnak szegeznek. Az örök élet beszédéről azt énekeljük egyik énekünkben, hogy örökké új. Ha ez az íz lesz házasságokban, akkor mindig találtok valami újat egymásban is: új célt a megbocsátásra, új gondolatot, amely elúzi a gond felhőjét. Az új iránti vágyakozásunk alapja a mi hitünk. Akinek bensejében ez a hit van, az maga is élő víznek forrásává válik.

II.

Ezért nevezi a Példabeszédek könyve az élettársat is kútnak. Mind a férfi-, mind a női lélek kútja tele van a szeretet, a gyöngédség, a bizalom vízával. Ha ezek csupán véges életünk tulajdonságai, nem pedig Isten Igéjéből származó értékek, akkor mindennapos idegességünkkel, féltékenységünkkel hamar kiszáríthatjuk ezt a kútnak, s életünket sívárrá tehetjük. Vigyázni, őrizni kell ennek a forrásnak a vizét és tisztaságát! Kifolyjanak-e forrásaid az utcákra? Idegenek örüljenek értékeidnek? Kiszáradjanak folyóvizeid? Teszi fel a figyelmeztető kérdéseket a szentíró, rámutatva ezzel a leselkedő veszélyekre. Az Ószövetségben a kutak nagy értéket jelentettek. A legtöbb esetben egy falunak vagy vidéknek csak egyetlen kútja volt. Nagyon kellett vigyázni az ilyen kutakra, mert az ellenség gyakran kövekkel betömte vagy mocsokkal szennyezte be a vizet, s ezért az ott lakók arra kényszerültek, hogy más lakóhelyet keressenek. Az Újszövetségben is megtörténhet ez úgy, hogy Krisztus beszédét gyalázzák, hitető mesebeszédnek tartják és félremagyarázva felzavarják annak tisztaságát. Ha az örök élet kútfejét is beszennyezik, mennyivel inkább felzavarható a házasság tiszta víztükré. Az emberek irigységből vagy gonosz tréfából sokszor dobnak bizalmatlanságot kapcsolatainkba. Mi magunk is megronthatjuk azt, hogyha türelmetlenek és bosszúállók vagyunk egymással. Olykor arra leszünk figyelmesek, hogy életünkben nem az öröm édes vize csörgedez, hanem innen is, onnan is a keserűség szívárog. Még ilyen esetben is van akihez fordulunk. Láttatok felzavart vizű kútnak? Ha gazdag forrása van, a feltörő friss víz hamar megtisztítja a zavarost. Ha beszennyezték a sértések, dühös fenyegetések, jöjjünk Krisztus igaz, szerető beszédét hallgatni, és megtisztulunk.

III.

Végül a Példabeszédek írója áldást kíván erre a forrásra: „Legyen a te forrásod áldott, és örvendezz a te ifjúságod feleségének.” Ti most házasságokra kéritek Isten áldását. Az ember sok esetben kívánja az áldást: a földtől gyümölcsöt vár, az iskolától jó képesítést, a munkahelytől jó megélhetést, az élettársától védelmet, hűséget. A Szentírásban az áldás a kegyelemtől eltérően soha sincs ingyen. Tenni kell érte valamit. A föld megtermi gyümölcsét, ha megműveled, az iskola jó képesítést nyújt, ha szorgalmasan tanulsz. Ábrahám és utódain áldás lesz, ha engedelmeskedve kivonul szülőföldjéről arra a helyre, amelyet Isten mutat neki. E házasság akkor lesz áldott, ha az Ige felszólítását megtartjátok: Örvendezz a te ifjúságod feleségének! Szép eredményeket remélhettek, ha örömmel végzitek munkátokat, ha munka után örömmel talákoztatok; ha hét végén örömmel jösztek Isten házába, akkor Isten áldása veletek marad. Ámen.

Temetési prédikáció

Rácz Sándor

Retteg

A visszatérés

Alapige: 1Mózes 3,19

Fájdalmasan ismerős számunkra ez az Ige. A bűneset történetéből tudjuk, hogy az első emberpár nem fogadta meg Isten figyelmeztetését. Ezért kapták Istentől, engedelmességük és bűnük miatt, az első büntetést, mely elhangzott a felolvasott Igében. Azóta is így történik az emberi életben. Jön a sok figyelmeztetés Istentől az Igén keresztül, de figyelmen kívül hagyjuk azokat, lekicsinyeljük a bűn hatalmát, amikor pedig ráébredünk a szomorú valóságra, sokszor már késő.

I. A kenyér megszerzése az egyszerű emberek mindennapi gondja. Ilyen egyszerű ember volt testvérünk is. Sokszor folyt orcája verítéke, amíg helyet készített magának és családjának itt a földön. Szorgalmas, dolgozó ember volt, helytállt munkahelyén, a vasútnál, de a mezőn is. Sosem került a munkát. Két gyermekét is munkaszeretetre nevelte, öröme telt be, amikor letelepedve, családot alapítva látta fiát, majd lányát is. De nem csak a munkától verítékezett elhunyt testvérünk! A megpróbáltatások egymást követték életében, lassan elvették erejét. Sokat volt kórházban, 11-szer műtötték meg. 7 évtized után kifáradt a motor, megállt a szív. Így ért véget földi pályafutása.

Szinte kegyetlen a parancs. Vissza a földbe! Abba a földbe, melyet megmunkáltál, hogy meglegyen családod kenyerere, amelybe hullott orcád verítéke. Ádám szomorúan hallgatta Isten végzését. Tudta ő, hogy a föld porából vétettet. Tudta, hogy megmáshatatlan Isten akarata. Elköltözött testvérünk is, szintén Ádám, érezte a föld vonzását. Ahogy gyengült, egyre lennebb eresztette fejét, egyre nehezebben emelte lábát, végül ágyba került. Most a koporsóban pihen.

Az Ádám név jelentése: földből vett, porból vett, formált, átvitt értelemben: ember! Egy ember, Isten egy teremtménye távozik közülünk, mintegy jelezve az utat, amelyet esetleg mi is megteszünk. Távozik egy férj, egy apa, egy nagypapa, jó rokon, szomszéd, barát, ismerős. Gyászolják őt hozzátartozói, de gyászoljuk őt mi is, mint emberi sorsunk megtestesítőjét. Hisz mi is dolgozunk magunkért, családjunkért, talán közösségünkért is. A mi orcánk verítéke is sokszor folyik és lecsepeg a föld porába. Szívünket összeszorítja a kérdés és a félelem: hát ennyi és ilyen egy emberi élet? Miért a sok munka, küszködés, szenvedés? A mi porsátorunk is elbomol majd, lassan, sokszor fájdalmasan. Hallottuk az Igét. Nincs tovább! Vissza a földbe, amelyből vétettél!

II. Isten kegyelme és szeretete vigasztalja a hátramaradottakat és minket is. Isten Lelkét adta belénk, és azért alkotott meg minket, hogy megismerve őt, gyermekeivé váljunk. A mennyei Atya értékeli földi gyermekének életét, munkásságát, hitét, reményességét, szeretetét. A jókat jutalmazza már itt a földön is, sok javával megáldja őket. A rosszak elveszik méltó büntetésüket. Ha az Ószövetség világánál maradunk és csak ennyit hallunk: vissza a földbe, mert abból vétettél, akkor valóban sírhatunk, szomorkodhatunk, gyászolhatjuk sokáig elvesztett szeretteinket, önmagunkat, földi életünket, munkásságunkat is. Hisz a temetőben a sír egyszer mindenkit betakar, a jót is, a rosszat is, a szegényt és a gazdagot, az urat és a szolgát is egyaránt.

De nekünk meg kell hallanunk az Újszövetség örömmüzenetét, melyet János apostol által közvetít Isten a világnak, minden embernek, hogy szeretete által lehetőség van az örök életre (Jn 3,16–17).

Visszatérés a földbe? Az első Ádám számára igen, ő az első teremtés. De Jézus által, aki a második teremtés, a győzelmes hit, mely Isten Igéjéből származik és táplálkozik, a Krisztus által szerzett váltságban, a feltámadásban reménykedik.

Vissza a földbe? Látszólag igen. A valóságban vissza az Atyához, a Teremtőhöz. A Heidelbergi Káté szerzői így fogalmaztak valamikor: „Krisztus feltámadása a mi dicsőséges feltámadásunk biztos záloga” (45. fejelet). Még ha elnyeli is a testet a sír szája, legyen erős bennünk a hit és a vigasztalás (HK 57. kérdés–fejelet): „hogya az élet után nemcsak lelkem vitetik azonnal Krisztushoz, hanem testem is Krisztus hatalma által feltámasztatván, lelkemmel ismét egyesül, Krisztus dicsőséges testéhez hasonlatos lesz”.

Testvérünk már megnyugodott. Már nem fáj semmije. Már útban van az ítélő bíró, és hisszük, élete, munkássága, Krisztus melletti hűsége alapján az örök béke és nyugalom országa felé.

Ez legyen hitünk erősítője, reménységünk forrása, gyászunkban vigasztalásunk. Ha fájó szívvel, ha könnyes szemmel is, gyászunk homályában fogadjuk el Isten akaratát és tudjuk mondani meggyőződéssel: „Nyugodj béke és nyugalomban, testvér, viszontlátásra ott fenn a csillagok felett!” Amen.

Prédikáció jubileumi alkalomra

Bustya Dezső

Kolozsvár

Felfelé

Alapige: Példabeszédek 15,24

I.

Kedves emlékező ünneplő Gyülekezet!

A felolvasott ige hallatán sokan talán hajlandók fönnakadni annak formai részén. Mai ismereteink birtokában nem tudnánk megmondani, hogy a Világegyetemben merre van felfelé és merre az *aláfelé*. Évezredekkel ezelőtt, a Szentírás szerkesztőjének szempontjából nagyon egyszerű volt a világ képe. Fent, az elérhetetlen magasságban van a *menny*, alant a *pokol*. Az emberi élet a maga maximálisan 70–80 esztendejével valahol a középen, a kettő között folyik le. De ez csak a korlátozott, a kezdettel–véggel bíró földi élet. Egyáltalán nem csak ennyi az élet; innen valahová továbbvezet az út. Éppen ez adja a földi létnek a felelősségét: az embernek úgy kell élnie, hogy az élet útja *felfelé* vezessen!

Lehet a mi világképünk egészen más, mégis annyiban mindannyian megegyezünk az igével, hogy *felfelé törekszünk*. Ami szépség, jóság, érték, öröm, béke, harmónia található ebben a világban, az mind valahol fent, a csúcson van, és oda szeretnénk eljutni. Mindannyian érezzük, hogy *fent* rend van, harmónia van, béke van; végső soron: Isten van. Ellenben a mélységtől valamennyien irtóznak, attól szeretnénk távol tartani magunkat, mert félünk a kaosztól, a sötétségtől, a diszharmóniától; mindattól, ami *lefelé*, azaz: *Istenen kívül van*. Ha örök értékekre gondolunk, a csúcsok felé tekintünk, amikor imádkozunk, felfelé nézünk. A hitnek az alapállása ez a felfelé nézés, felfelé való törekvés. A teremtés óta Isten elénkbe adott egy utat, s az értelmes ember ezen felfelé, Isten felé igyekszik, nem pedig aláfelé... Felfelé: ez örök célkitűzést jelent, s egyben védekezést is az ellen, hogy életünk a megsemmisülésbe, a kaoszba, vagyis az ige szóhasználatával: a *pokol* mélységébe zuhanjon alá.

Isten drága útravalóként az értelmet, a világosságot, a bölcs belátást ajándékozta választottainak, hogy a felfelé vezető utat válasszák. Az életünkben valósággá lesz az Írás szava: „Az életnek útja felfelé van az értelmes ember számára, hogy eltávozzék a

pokoltól, mely aláfelé van.” Felfelé! Az *értelmes ember* azt keresi az életben, ami felfelé vezet; felfelé mutat célt és irányt. A *hívő ember* még inkább felfelé vágyik, mert tudja, hogy az igazság, szépség, jóság csúcán a szentség, azaz maga Isten áll.

A mi célunk: úgy élni napjainkat e mulandó létben, hogy a földi élet után oda érkezhessünk meg, ahol Isten van. Ez egyáltalán nem ábránd és nem kilátástalan vállalkozás. Valaki ezen az úton előttünk járt: az emberré lett Isten, Jézus Krisztus. Érettük megjárta az általuk elképzelhetetlen mélységeket, a kárhozat útját: hiszen mindannyiunk bűnéért hordozta kimondhatatlan testi gyötrelmeit, lelki szenvedéseit – hogy aztán halálból történt feltámadásával a magasba emelkedjék vissza, ahonnan közénk jött, és az örök országban, Isten Birodalmában készítsen helyet számunkra, minden követője számára. Ő biztat bennünket: *mélységeken át a magasságba!* Törekedjete az elétekbe adott úton fölfelé haladni, hogy az igazi életre, az örök életre jussatok!

II.

Kedves Testvérek, ünneplő Gyülekezet, azt kérdezhetnétek, mi köze van az ige üzenetének ahhoz, amiért ma istentiszteletre és ünnepi emlékezésre egybegyűltünk. Nos, istentiszteleten csakis az történhetik, amit a szó magában foglal: *Isten tisztelete*. Az emberi élet pedig csupán annak a *szemléltetése*, hogy hogyan viszi végbe valaki életében az egyetlen igaz, örök Isten tiszteletét.

Költőre emlékezünk, aki mint minden költő, Istentől kapta tehetségét s az *értelem* kiváltképpen ajándékát. A versben találta meg a neki adott felfelé vezető utat. Hogy úton járó, vándor volt, azt sohasem tagadta. *Az én vándorlásom* című versében így vall erről:

*Jöttem valahonnan. / Megyek valahova.
Az én vándorlásom / nem szűnik meg soha.*

Ezen a vándorúton mégsem árván, magárahagyottan járt. Mégpedig azért, mert

*zivatark útján / sokszor álltam félve,
s hallgattam az Isten / beszédjét a szélben...
Lelkemet pengette / Istennek az újja,
hogy rezgő húrjain / örökkéig fűjja.*

Ez a vándorlás nem is végződhet be még a halállal sem, hiszen íme a befejezés:

*– Vár a diadalom! ... / Zúzmarahullásban
örök elmúlásban, / tovább zeng a dalom!*

Lehet-e nagyobb megvilágosodás, mint a lét felszíni kuszáltságában rátalálni az értelemre, Isten rendelésére? Horváth Istvánnak megadatott, hogy bepillantson Isten tanácsvezetésébe saját rendeltetésére nézve. *Új rend előtt* című versében ezt fogalmazta meg:

*Láttam a célt, Isten célját és a Halált láttam holtan.
– Nem halok meg! – kurjantottam. – Leszek, mert örökké voltam!...*

Noha megtanulta alázattal elfogadni az igazságot, hogy „*A világ nem érted forog*”, a világ örökkévaló ura megtanította arra, hogy a földi élet állandó építés, s ami a kezünk alatt összeomlik, azt újra lehet és újra kell ismét kezdeni. Számomra legkedvesebb és legmélyebb igazságokat kifejező verséből, a *Tornyot raktam* címűből hadd idézzem ezt a valóban költői felismerést:

*...építéssel telik el az egész élet,
De hogy a tornyot betetőzd, azt te soha el nem éred.
Nem, mert bár az égig érjen: vágyaink még feljebb hágnak
S tetőtlen tornyokból hullunk ölébe a zord Halálnak.*

Nem a tehetetlen rezignáció hangja ez, hiszen íme a folytatás: ami összedőlt, azt

...újra lehet megint rakni.

Amit nem kezdhetsz el újra, csak azt szabad megsiratni!

A költő, akit sorsa alakulásában oly kevesen értettek meg: értelmiségiek közt falusi maradt, falusfelei között értelmiségi volt; megtalálta az újrakezdés művészetét, s ezzel egész erdélyi magyarságunk számára útmutatóvá lett. Mi másnak tekinthetjük az utóbbi nyolc évtizedünk történetét, mint a szüntelen újrakezdések sorozatának? Csak amit újra nem kezdhünk már, csak azt szabad mégis megsiratni!

Isten ígéje az emlékező hívő gyülekezetnek ezt üzeni: még az életet is el lehet kezdeni újra. Lehet Lélektől, felülről, vagyis újonnan születni! S ha valaki eddig tékozolta Istentől kapott drága ajándékát, az időt, mától fogva úgy éljen, hogy minden napunk a szeretetnek és a szolgálatnak útja. Annak az útja, aki önmagára mutatva mondhatta egykor, hogy „Én vagyok az út!”

Atyámfiak, Testvérek: távozzatok mindattól, ami lefelé húzna: gyűlölségbe, szeretetlenségbe vagy lelketlen közönybe. Ti már hitetek szemével láthatjátok a célt: Isten azt akarja, hogy a mulandó létből a *felfelé* vezető úton az örök életbe vezessen bennünket az ige, az igazság, szépség, jóság és a szentség útján. Fel a szívekkel, mert örök életet adott nekünk az Isten! Ámen.

(Elhangzott Magyarózdon, 1999. aug. 28-án, Horváth István, a falu szülötte 90. születésnapján.)

Vas István

Az új Tamás

1.

És a Tizenkettő között vala egy,
Akit Tamásnak, a Kettősnek hívtanak,
És mikor azt mondta Jézus: „Ahova én megyek,
Ott legyetek ti is – tudjátok az utat”,
Így felelt: „Hová mégis nem tudhatjuk, Uram.
Mi módon tudhatjuk, hogy az út merre van?”
És monda Jézus a Kettősnek, a szegénynek:
„Én vagyok az út, az igazság, az élet.”

És majdan, mikor a feltámadás
Után a tanítványok újra látták,
Nem volt közöttük a szegény Tamás,
Csak hallotta a test feltámadását.
És mondták akkor neki: „Mi láttuk az Urat.”
S ő felelé: „Ha kezén a szögverte sebet
Az én szemem nem maga látja,
Ha be nem bocsátom az ujjaimat
A vérező oldalába,
Ha hozzá nem érhetek,
Ha hét sebet meg nem tapintja kezem –
Én nem hiszem, én nem hiszem.”

És nyolc nap múlva együtt ültek tizenketten,
És közöttük Tamás, a Kettős, a hitetlen.
És a zárt ajtón Jézus belépett
És szólt hozzájuk: „Békesség tinéktek!”
És monda Tamásnak: „Hozd ide ujjadat,
Bocsásd oldalamba, érintsd meg te magad,
A szögeknek helyét szemeddel nézheted,
Elhoztam kezemet, hozd ide kezedet,
Sóvárgó kezedet mártsd meg hét sebemben,
Légy immár hívő, ne légy hitetlen.”

És szólala Tamás: „Megjelentél nekem,
Te vagy az én Uram, te az én Istenem!”

„Mivel láttál engem, hiszed, hogy én vagyok:
Akik nem látnak és hisznek, azok a boldogok” –

Felelte Jézus Tamásnak.

2.

De én, új Tamás, azt mondom: boldogok, akik látnak.

És boldog vagyok én, hogy láthatok,
És elmondhatom, hogy „Feltámadott!”
Feltámadtál, sírbatett nemzetem,
A hét sebedet látta két szemem,
És kezeden a vasszögek nyomával
Megjelentél a zárt ajtókon által.
A nyúvek között megmozdult a tested,
A sziklakövet félregördítetted,
És eljött közénk a pünkösdi lélek,
S értelme lett értelmetlen ígéknek.

Mert én voltam az a Kettős, hitetlen:
Azt hittem, nem vagy, csak a képzeletben,
S hitetlen ujjamat sebedbe mártva
Tudom csak, mi a test feltámadása,
És szólni nem tudok, csak dadogok:
Magyar vagyok.

És köszönöm, hogy szent sebed előtt
Életem tornya összedőlt,
S kiárad bennem boldog szégyenem,
S minden szenvedve hordott kételyem
S a szenvedélyes értelem
Érvénytelen, érvénytelen.

Halottak napja. A határon át
Özönlenek idegen katonák.
Jönnek a hódítók s a gyilkosok –
Magyar vagyok.
És nem vagyok többé Kettős, csak egy,
Bizonyosság dobantja szívemet,
S értelme lett a nem-értett ígéknek:
Te vagy az út, az igazság, az élet.

A lapot alapította: D. Dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Hatházy Ferenc

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

